

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ, ЕКОНОМІКИ ТА ФІНАНСІВ
Кафедра фінансів, банківської і страхової справи

Затверджую: Схвалено на засіданні кафедри фінансів,
Директор ННІМЕФ банківської і страхової справи
_____ О.Л. Фещенко Протокол №__ від “__” 2019р.
“__” _____ 2019р. Завідувач кафедри _____ О.І. Дацій

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРОЕКТНЕ ФІНАНСУВАННЯ»**

Статус дисципліни обов'язкова

Освітньо-професійна програма вищої освіти галузі знань 07 Управління та адміністрування

Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Спеціалізація: «Міжнародна економіка та фінанси»

Форма навчання денна Курс У

Семестр дев'ятий

Обсяг в кредитах ЄКТС/Всього годин: 5/150 за навчальним планом (від вересень 2019р.):

- лекції(Л) 26
- семінарські (С) 14
- практичні заняття (ПЗ) _____
- лабораторні заняття (ЛЗ) _____
- самостійна робота студентів (СРС) 110

Робоча програма навчальної дисципліни складена на основі навчальної програми дисципліни «Проектне фінансування», підготовленої к. е. н. професором кафедри Шклярук С.Г. та затвердженої на засіданні кафедри фінансів, банківської і страхової справи (протокол № __ від _____ р.).

Розробник робочої програми навчальної дисципліни: к. е. н., доцент професор МКА Шклярук С. Г.

Київ МАУП 2019 р.

Підготовлена: кан. екон. наук, професором кафедри фінансів, банківської і страхової справи Шкляруком С. Г.

Затверджено на засідання кафедри фінансів і кредиту (протокол № від2019 р.)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Шклярук С. Г. Робоча програма навчальної дисципліни «Проектне фінансування» (для магістрів). К. МАУП, 2019.- ... с.

Робоча програма навчальної дисципліни «Проектне фінансування» містить такі розділи і підрозділи: мету вивчення; очікувані результати навчання; критерії оцінювання знань; засоби діагностики результатів навчання; змістові модулі і Програму навчальної дисципліни; плани лекцій; плани семінарських (практичних) занять; завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти; індивідуально-консультативна робота; форми поточного та підсумкового контролю; питання які виносяться до семестрового контролю; перелік курсових; перелік задачок; інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна; рекомендовані джерела інформації.

II. Мета вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Проектне фінансування» входить до модулю підготовки дипломованих фахівців-фінансистів на рівні магістрів у навчальних закладах системи вищої освіти України. Оволодіння методами і інструментами оцінки інвестиційних проектів для прийняття рішень щодо вибору і оцінки джерел їх фінансування, є невід'ємним елементом підготовки висококваліфікованих підприємців, бізнесменів, економістів, фінансистів, бухгалтерів, інвестиційних та інших менеджерів.

Мета вивчення дисципліни – надання глибоких знань із питань теорії обґрунтування фінансування із різних джерел масштабних структуроутворюючих проектів, а також допомогти студентам набути практичних навичок оцінки ефективності проектів і фінансового стану компаній з метою з'ясування можливостей фінансування інвестиційних (інноваційних) проектів.

Завдання дисципліни: набуття студентами стійких теоретичних і практичних знань в процесі вибору джерел фінансування при обґрунтуванні масштабних проектів.

Предмет дисципліни – відносини, що виникають у процесі обґрунтуванні проектів і вибору джерел їх фінансування.

Статус дисципліни – вибіркова.

Місце навчальної дисципліни освітній програмі. Вивчення дисципліни «Проектне фінансування» тісно взаємопов'язано з вивченням із такими фінансовими дисциплінами як: «Банківський менеджмент», «Банківська діяльність», «Банківські операції», «Фінанси», «Фінанси підприємств», «Гроші та кредит», «Інвестування», «Розрахунок і аналіз інвестиційного проекту», «Фінансовий менеджмент», «Інвестиційний менеджмент», «Ринок фінансових послуг», «Фінансовий ринок», «Корпоративні фінанси», «Ринок цінних паперів», «Фондовий ринок», «Міжнародні фінанси», «Валютне регулювання», «Міжнародні розрахунки і валютні операції», «Страховий менеджмент», «Страховання», «Фінансовий аналіз», «Бухгалтерський облік та аудит», «Аналіз та управління фінансовими ризиками» та ін.

Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення дисципліни «Проектне фінансування» студент повинний знати:

- категоріальний та понятійний апарат у фінансовій, банківській та інвестиційній справі;
- основні види проектів і напрями проектного аналізу;
- джерела, методи, способи проектного фінансування, їх переваги і недоліки;
- методи і способи оцінки проектів і програм з метою їх фінансування;

- методи оцінки кредитоспроможності і платоспроможності позичальника проектних коштів;
- методи і способи аналізу альтернативних джерел проектного фінансування й прийняття рішень щодо їх вибору;
- ризики які пов'язані і супроводжують проектне фінансування;
- методи, які спрямовані на зменшення впливу ризиків при проектному фінансуванні.

Передумови для вивчення дисципліни «Проектне фінансування»

Методична основа дисципліни «Проектне фінансування» своєю основою має сучасні економічні теорії та концепції фінансів і кредиту, фінансового менеджменту і теорії економічних ризиків, світовий досвід з теорії та практики організації проектного фінансування, розробки провідних зарубіжних і вітчизняних вчених і практиків в сфері інвестиційного і банківського бізнесу і можливості їх застосування в умовах України. Важливим є базові знання з законодавчого забезпечення проектного фінансування із різних видів джерел.

III. Очікувані результати навчання

Після вивчення дисципліни студент повинен уміти:

- орієнтуватися в законодавчо-нормативних актах, що регулюють банківську і інвестиційну справу;
- аналізувати сучасний стан вітчизняного і міжнародного кредитного і інших фінансового ринків;
- аналізувати передумови фінансування і реалізації масштабних проектів;
- розробляти техніко-економічне обґрунтування проектів;
- оцінювати кредитоспроможність і платоспроможність потенційних позичальників проектних фінансових ресурсів;
- визначати ризики проектного фінансування на всіх стадіях реалізації проектів і своєчасно реагувати на їх;
- застосовувати відповідні методи і способи зменшення ризиків проектного фінансування на ефективність реалізації проектів;
- використовувати знання зі проектного фінансування для вирішення професійних практичних завдань.

IV. Критерії оцінювання результатів навчання

Для оцінювання результатів вивчення студентами дисципліни протягом встановленого планом терміну, використовується комплексний підхід оцінки, на основі вимог Болонського процесу, за стобальною системою (див. табл. 1). Для оцінки ефективності засвоєння дисципліни «Проектне фінансування» може використовуватися і звичайна п'яти бальна оцінка знань студентів. Згідно критеріям оцінки знань студентів за сумарним рейтингом (табл. 1) виставляється екзаменаційна оцінка.

Основними критеріями оцінки результатів вивчення дисципліни «Проектне фінансування» є як аудиторна так і поза аудиторна робота студента. До аудиторної роботи відноситься постійне без пропусків відвідування лекцій, семінарських і практичних занять. Активна участь в проведенні семінарських і практичних занять. Ведення конспектів за темами лекцій. До поза аудиторної роботи відноситься: самостійна проробка інформаційних джерел за темою прослуханої лекції, вирішення контрольних задачок за кожною темою, підготовка реферату доповіді для семінарського заняття, виконання контрольної роботи за вибором студента у відповідності зі встановленими вимогами.

Таблиця 1

Бали	Індекс	Традиційна оцінка
100-90	A	Відмінно
89-82	B	Дуже добре
81-75	C	Добре
74-68	D	Задовільно
60-67	E	Посередньо
59-35	FX	Незадовільно (з правом перездачі)
34-1	F	Незадовільно з повторним прослуховуванням курсу

V. Засоби діагностики результатів навчання

Контроль ефективності засвоєння дисципліни «Проектне фінансування» є невід'ємною складовою навчання розробки техніко - економічного обґрунтування (ТЕО) проектів і обґрунтування його доцільності фінансування шляхом вибору найбільше ефективного його джерела. Даний контроль проводиться з метою оцінки навчальних досягнень студентів в оволодінні дисципліною згідно з визначеним чинною учбовою навчальною програмою, оцінки ефективності навчального процесу, підвищення мотивації студентів до навчання.

Система контролю має комунікативну спрямованість, що дозволяє визначити рівень сформованості навичок і вмінь механізмів розробки і обґрунтування ТЕО проекту, вибору джерел фінансування і контролю за ефективністю їх використання за призначенням. Дана система характеризується зв'язністю і зростаючою складністю, і

включає поточний і підсумковий види контролю. Цілі та зміст різних видів контролю мають відповідати цілям, завданням та змісту навчання. Порядок нарахування балів і виставлення оцінок під час виконання студентами контрольних завдань зумовлюється обраним видом контролю і повинен бути зручним і практичним. Результати контролю виступають показниками успішності студентів, які можна співвідносити з очікуваними навчальними досягненнями в оволодінні дисципліни «Проектне фінансування».

VI. Програма навчальної дисципліни Тематичний план дисципліни «Проектне фінансування»

Таблиця 2.

Структура навчальної дисципліни

№	Курс: У Семестр: 9 Обсяг в кредитах ЄКТС/ Всього годин у семестрі 5/150 Назва теми	Кількість годин, з них:					Примітка
		лекції (Л)	семінар. зан. (СЗ)	практ., лаб. зан. (ПЗ, ЛЗ)	інд.-конс. роб. (ІКР)	сам. роб. студ. (СРС)	
Модуль 1. Методологічні основи розрахунку і оцінки проектів щодо їх ефективності і доцільності фінансування							
1	Вступ. Цілі та задачі дисципліни «Проектне фінансування»	1,0	-	-	-	1,0	У
2	Поняття, типи і джерела проектного фінансування. Альтернативний аналіз джерел фінансування	1,0	-	-	-	9,0	У
3	Загальні вимоги щодо підготовки проектів до розгляду, аналізу й прийняття рішення щодо фінансування	2,0	-	2,0	2,0	7,0	ПК
4	Оцінка ефективності інвестиційних проектів з метою прийняття рішення щодо кредитування. Комерційна і фінансова оцінка. Прийняття рішення щодо фінансування проекту	2,0	-	4,0	4,0	12,0	ПК СР
5	Екологічна оцінка проектів з метою прийняття рішення щодо фінансування	1,0	-	-	2,0	2,0	ПК
Модуль 2. Ринки проектного фінансування. Методи і способи проектного фінансування							
6	Проектне фінансування – спеціалізований вид банківської діяльності	1,5	-	2,0	2,0	7,0	СР
7	Іпотечне кредитування як механізм фінансування житлових та інших проектів	2,0	-	-	4,0	6,0	ПК СР
8	Фондовий ринок як механізм залучення фінансових ресурсів. Фінансування проектів за допомогою емісії облігацій	4,0	-	2,0	4,0	9,0	ПК СР
9	Фондовий ринок як механізм залучення фінансових ресурсів. Фінансування проектів за допомогою емісії акцій	2,0	-	-	4,0	9,0	ПК СР
10	Лізинг як механізм фінансування інвестиційних проектів	2,0	-	2,0	4,0	4,0	ПК
11	Державне проектно фінансування	1,5	-	-	2,0	2,0	ПК СР
12	Кредитування проектів через міжнародні фінансові ринки і міжнародними фінансовими установами. Кредитні лінії.	2,0	-	-	2,0	2,0	У
13	Ризики проектного фінансування і механізми і інструменти їх зменшення	2,0	-	2,0	4,0	2,0	ПК СР
14	Критичні події в фінансових системах і необхідність їх прогнозування при проектному фінансуванні	2,0	-	-	2,0	2,0	ПК СР У
Всього:		26	-	14	36	74	

Форми контролю: усне опитування – У; контрольні роботи – КР; перевірка конспектів – ПК; перевірка завдань для самостійної роботи – СР; тестування – Т; колоквиум – К; інші

Зміст дисципліни за модулями

Змістовий модуль 1. Методологічні основи розрахунку і оцінки проектів щодо їх ефективності і доцільності фінансування.

Даний модуль містить такі теми:

Тема 1. Вступ. Цілі та задачі дисципліни «Проектне фінансування».

Тема 2. Поняття, типи і джерела проектного фінансування. Альтернативний аналіз джерел фінансування.

Тема 3. Загальні вимоги щодо підготовки проектів до розгляду, аналізу й прийняття рішення щодо фінансування.

Тема 4. Екологічна оцінка проектів з метою прийняття рішення щодо фінансування.

Тема 5. Екологічна оцінка проектів з метою прийняття рішення щодо фінансування.

Змістовий модуль 2. Ринки проектного фінансування Методи і способи проектного фінансування.

Даний модуль містить такі теми:

Тема 6. Проектне фінансування – спеціалізований вид банківської діяльності.

Тема 7. Іпотечне кредитування як механізм фінансування житлових та інших проектів.

Тема 8. Фондовий ринок як механізм залучення фінансових ресурсів. Фінансування проектів за допомогою емісії облігацій.

Тема 9. Фондовий ринок як механізм залучення фінансових ресурсів. Фінансування проектів за допомогою емісії акцій.

Тема 10. Лізинг як механізм фінансування інвестиційних проектів.

Тема 11. Державне проектно фінансування.

Тема 12. Кредитування проектів через міжнародні фінансові ринки: ринки євро паперів і євровалют. Міжнародні фінансові установи і банки і фінансування через кредитні лінії.

Тема 13. Ризики проектного фінансування і механізми і інструменти їх зменшення.

Тема 14. Критичні події в фінансових системах і їх вплив на ефективність проектного фінансування.

Змістовий модуль 1— «Методологічні основи розрахунку і оцінки проектів щодо їх ефективності і доцільності фінансування» побудований за такими принципами: по-перше, студенти ознайомляться з цілями і завданнями вивчення дисципліни «Проектне фінансування», змістом і структурою курсу лекцій, з планом навчання, з рекомендованою

літературою, яку можна використовувати для засвоєння дисципліни, порядком перевірки знань. Про це студенти отримають інформацію з теми 1 теми даного модуля.

Вивчаючи тему 2 студенти повинні засвоїти такі основні поняття як: «проект», «інвестиційний проект», «інноваційний проект», «екологічний проект», «проектне фінансування», та ін., які використовуються на практиці, а також з тим, які основні джерела грошових коштів використовуються для фінансування інвестиційних, інноваційних і інших проектів, за якими критеріями відбираються джерела фінансування, а також ознайомитися з методами альтернативного аналізу джерел фінансування.

Вивчаючи тему 3 студенти повинні засвоїти, які вимоги існують для підготовки проектів до розгляду, аналізу і порівняння з метою прийняття рішення щодо фінансування проекту.

Будь-який сучасний фахівець повинен знати методологічні основні розрахунку і оцінки інвестиційних проектів. Студенти повинні засвоїти методи розрахунку, комерційної і фінансової оцінки проектів. Це допоможуть знання, які отриманні при вивченні теми 4.

Важливе значення в сучасних умовах для прийняття рішення, щодо фінансування, або не фінансування проекту, має визначення впливу проекту на навколишнє середовище. Існують вимоги Світового банку реконструкції і розвитку і інших відомих фінансових і не фінансових установ щодо кваліфікації проектів за ступенем впливу на середовище, оцінки даного впливу, екологічного аудиту тощо. Про все це студенти взнають вивчаючи тему 5.

Вивчаючи *другий змістовий модуль — «Методи і способи проектного фінансування»*, студенти повинні вивчити види банківського проектного фінансування, які банківські вимоги щодо платоспроможності, кредитоспроможності позичальника проектних фінансових ресурсів, що може бути забезпеченням отримання кредиту як взагалі для фінансування промислових та інших проектів, так і житлових (іпотечних), які вимоги до даного забезпечення, як здійснювати контроль за фінансовими ресурсами, які наданні і отриманні в позику. Про це студенти взнають, при вивченні теми 6, 7.

На сьогодні, окрім традиційного банківського фінансування, в світовій і вітчизняній практиці використовуються і інші джерела залучення інвестиційних (інноваційних) ресурсів для фінансування проектів. До таких альтернативних джерел залучення коштів служить емісія на фондовому ринку облігацій, акцій і інших цінних паперів. Як це робиться, студенти взнають, вивчаючи теми 8, та 9.

Окрім банківського кредитування і емісії цінних паперів на сьогодні в світі широке розповсюдження отримав такий спосіб фінансування проектів, як лізинг. Через лізинг в світовій практиці фінансується від 20 до 50% інвестицій в світовій практиці. В Україні на

сьогодні також розвивається такий спосіб фінансування. Як це робиться студенти ознайомляться, вивчаючи тему 10.

В фінансуванні великих структуруютьуючих проектів та проектів які забезпечують безпеку держави дуже часто бере участь держава. З основними видами та напрямками державного фінансування проектів та вимогами студенти ознайомляться, вивчаючи тему 11.

В зв'язку з глобалізацією і інтернаціоналізацією національних економік широке застосування отримало залучення фінансових ресурсів через міжнародний фінансовий ринок від великих міжнародних фінансових і не фінансових установ, шляхом запозичення на міжнародному ринку капіталу та ін. З механізмом фінансування таким способом студенти ознайомляться вивчаючи тему 12.

Реалізація проектів завжди пов'язана з високими ризиками в зв'язку з довго тривалістю надання фінансових ресурсів і реалізацією проектами. Які ризики супроводжують реалізацію проектів, як їх визначати, вимірювати і як ними управляти студенти дізнаються вивчаючи тему 13.

В умовах світової фінансової кризи необхідно зрозуміти, які чинники її спричиняють, та які заходи необхідно здійснювати, щоб поменшити її вплив на економіку в цілому і зокрема на діяльність підприємств, організацій, компаній, які планують або вже реалізують проекти. Це допоможе вивчення теми 14.

6.1. Плани лекцій

Змістовий модуль 1. Методологічні основи розрахунку і оцінки проектів щодо їх ефективності і доцільності фінансування.

Лекція 1.

Тема 1. Предмет та завдання курсу «Проектне фінансування».

Предмет і завдання дисципліни «Проектне фінансування», її місце в системі економічної підготовки національних кадрів. Зв'язок курсу з іншими економічними дисциплінами. Структура курсу. Види аудиторної та самостійної роботи студентів. Процедура перевірки знань. Пояснення до виконання контрольної роботи. Необхідна література для самостійної роботи.

Рекомендовані джерела інформації: 1- 66.

Тема 2. Поняття «проект», види проектів та напрями проектного аналізу. Поняття, типи і джерела проектного фінансування. Альтернативний аналіз джерел фінансування.

Поняття «проект». Види проектів: інвестиційні проекти; інноваційні проекти; екологічні проекти; соціальні проекти; державні програми і проекти; програми і проекти органів самоврядування; інші проекти.

Поняття «проектне фінансування». Структура проектного фінансування – макрорівень. Проектна компанія та учасники проектного фінансування. Основні джерела і методи проектного фінансування. Власні кошти як джерела проектного фінансування. Внутрішні власні кошти: чистий прибуток; амортизаційні відрахування. Зовнішні власні кошти (або залучені кошти): емісія звичайних і привілейованих акцій; внесок інвесторів до статутного фонду. Запозичені кошти як джерела проектного фінансування: банківські кредити та кредити інших фінансово-кредитних установ; іпотечна система фінансування; емісія облігацій як альтернативний банківській сфері спосіб запозичення проектних фінансових ресурсів; лізинг як механізм фінансування інвестицій; торговельне фінансування, державне фінансування.

Альтернативний аналіз джерел проектного фінансування. Основні фактори, які впливають на вибір джерел фінансування проектів: вартість залучення кредитних коштів; строк залучення; доступність джерел фінансування; безпека джерел фінансування. Вплив ризиків, інфляції і не фінансових факторів на прийняття рішення щодо джерела фінансування..

Рекомендовані джерела інформації: 27 –29, 37, 45, 49, 52, 59, конспект.

Тема 3. Загальні вимоги щодо підготовки проектів до розгляду, аналізу й прийняття рішення щодо фінансування.

Інтегрована система документації, яка використовується при проектуванні: поняття, основні вимоги. Етапність здійснення попередньої оцінки проекту. Підготовка (збирання і верифікація) вихідних даних. Виконання попередніх розрахунків. Корегування або доповнення вихідних даних. Виконання остаточних розрахунків і розгорнутий аналіз отриманої інформації. Попередня оцінка життєздатності проекту. Аналіз структури проекту. Попередні техніко-економічні дослідження проекту. Аналіз загальної інформації за проектом: аналіз цілей і переваг проекту; основні параметри проекту; загальна інформація про підприємство яке реалізує проект. Аналіз ринку. Аналіз технологічних можливостей підприємства що реалізує проект. Аналіз розміщення підприємства і його матеріальних факторів. Аналіз трудових ресурсів. Аналіз строків здійснення проекту. Аналіз врахування податків і відрахувань. Проблема точності розрахунків.

Рекомендовані джерела інформації: 28, 29, 31, 37, 39, 40, 41, 45, 49, 50, 52, конспект.

Тема 4. Оцінка ефективності інвестиційних проектів з метою прийняття рішення щодо фінансування. Комерційна і фінансова оцінка. Прийняття рішення щодо фінансування проекту.

Комерційна оцінка доцільності проекту. Оцінка руху грошових коштів. Визначення потоків грошових коштів за проектом. Альтернативні витрати, вартість капіталу і потребуємо доходність. Методи фінансово-економічної оцінки проектів за різними джерелами фінансування. Метод оцінки за обліковою доходністю. Метод оцінки за періодом окупності. Метод оцінки за внутрішньою доходністю. Метод оцінки за чистою приведеною вартістю. Метод оцінки за індексом прибутковості. Чиста приведена вартість і оцінка беззбитковості проекту. Співставлення методів оцінки за чистою приведеною вартістю і внутрішньою доходністю. Проекти з різними

строками життя і їх оцінка. Оцінка ризику проекту і диверсифікація. Визначення позикової ставки за комерційним кредитом. Методи оцінки проектів в умовах невизначеності: метод скорегованої за ризиком ставки дисконтування, метод без ризикового еквіваленту, метод статистичного розподілу, імітаційні моделі. Вплив інфляції на грошові потоки і її врахування. Аналіз чутливості. Аналіз за допомогою дерева рішень.

Аналіз прогнозної фінансової документації. Фінансовий аналіз отриманих фінансових показників (розрахунок і аналіз фінансових коефіцієнтів). Порівняльний аналіз. Аналіз плану реалізації проекту. Вибір і організація фінансування проекту.

Рекомендовані джерела інформації: 26- 29, 31, 35, 37, 40, 41, 45, 47, 49, 50, 52, 54, 59, конспект.

Тема 5. Екологічна оцінка проектів з метою прийняття рішення щодо фінансування.

Вимоги до проектів щодо їх впливу на навколишнє середовище.

Класифікація проектів за екологічними ризиками. Категорії субпроектів. Проекти за якими відсутні ризики. Проекти з невеликим ризиком, який можна ліквідувати за рахунок невеликих вкладень. Проекти з великим ризиком, які потребують значних вкладень для захисту середовища. Проекти, які фінансові установи не рекомендують кредитувати.

Екологічні норми і нормативи. Оцінка відповідальності екологічним нормативам. Екологічна експертиза. Вимоги на отримання дозволів. Інші законодавчі вимоги. Екологічна експертиза проектів: рекомендована форма і структура звіту. Виконавчі висновки. Структура звіту. Екологічний аудит: форма і структура звіту.

Рекомендовані джерела інформації: 40, 45, 52, конспект.

Змістовий модуль 2. Ринки проектного фінансування. Методи і способи проектного фінансування.

Тема 6. Проектне фінансування – спеціалізований вид банківської діяльності.

Довгострокове банківське кредитування як основа розвитку підприємств. Синдиковане кредитування виробничої сфери. Іпотечне кредитування.

Методи проектного фінансування в банківській сфері. Проектне фінансування “без будь-якого регресу на позичальника”. Проектне фінансування з повним регресом на позичальника. Проектне фінансування без регресу на позичальника. Проектне фінансування з обмеженим регресом на позичальника.

Контроль за виконанням кредитної угоди. Взаємовідношення кредитора і позичальника. Можливі кредитори і спонсори проектів.

Оцінка проектів банками і розробка пакетів забезпечення. Оцінка кредитоспроможності позичальника проектних ресурсів. Економічний аналіз проекту для банківського фінансування. Фінансовий аналіз проекту з врахуванням зовнішнього фінансування і без його врахуванням. Аналіз прогнозних потоків готівки. Врахування факторів, пов'язаних з технічним середовищем.

Врахування факторів, пов'язаних з економічним середовищем; врахування факторів, пов'язаних з екологічним середовищем.

Гарантії і кредитне забезпечення при банківському проектному фінансуванні. Поняття «гарантія». Види гарантій і забезпечення. Основні вимоги до гарантій і забезпечення.

Рекомендовані джерела інформації: 1-4, 6-8, 10, 11 – 15, 23-29, 31, 35, 36, 38-45, 49, 51, 52, конспект.

Тема 7. Іпотечне кредитування як механізм фінансування житлових та інших проектів.

Поняття «іпотека» і «іпотечне кредитування». Система іпотечного фінансування. Основний зміст іпотечного фінансування. Основні учасники іпотечного фінансування. Німецька і американська система іпотечного фінансування. Іпотечні банки. Будівельно-ощадні житлові фінансові установи. Основні засади іпотечного кредитування. Види іпотечних кредитів. Структура іпотечного договору. Іпотечні цінні папери і рефінансування. Іпотечні заставні листи їх емісія і розміщення. Іпотечні облігації їх емісія і розміщення. Іпотечні сертифікати. Порядок емісії іпотечних цінних паперів. Операції з іпотечними цінними паперами.

Умови іпотечного фінансування проектів будівництва. Процентні ставки і їх визначення. Оцінка застави надання кредиту (оцінка житла, оцінка землі).

Іпотечна система фінансування житла в Україні. Система іпотечного фінансування в Україні. Закон «Про іпотеку» і інші закони, що регулюють іпотечне фінансування. Проблеми іпотечного фінансування в Україні.

Рекомендовані джерела інформації: 1 – 3, 5-10, 18- 21, 28, 33, 35, 40-41, 46, 49, 52, конспект.

Тема 8. Фондовий ринок як механізм залучення фінансових ресурсів: фінансування проектів за допомогою емісії облігацій.

Емісія облігацій як альтернативний спосіб залучення проектних фінансових коштів банківському кредитуванню. Корпоративні облігації як інструменти проектного фінансування. Обґрунтування емісії облігацій. Види облігацій і їх значення при визначенні вартості і ризиків проектного фінансування. Облігаційний контракт і його основні властивості: застереження про відзив і рефінансування; фонди погашення облігацій. Забезпечення випуску облігацій. Види забезпечення. Кредитний рейтинг емітента облігацій. Муніципальні облігації. Облігації під загальне застереження. Доходні облігації (застраховані облігації і облігації рефінансування). Портфель облігацій і його управління.

Стратегія фінансування зобов'язань. Стратегія імунізації. Реструктуризація імунізованого портфеля облігацій. Побудова портфеля облігацій, який забезпечує потік зобов'язань. Дублювання грошових потоків. Комбінування імунізації і активних стратегій.

Рекомендовані джерела інформації: 5, 17- 19,28, 32, 33, 35, 39, 46-48, 52, 59, 62, 63, 65, конспект.

Тема 9. Фондовий ринок як механізм залучення фінансових ресурсів: фінансування проектів за допомогою емісії акцій.

Фінансування проектів за допомогою звичайних і привілейованих акцій. Обґрунтування емісії простих акцій. Аналіз доцільності емісії простих акцій. Оцінка інвестиційних якостей і привабливості простих акцій. Оцінка ризиків, пов'язаних з залученням коштів через емісію простих акцій. Обґрунтування емісії привілейованих акцій. Оцінка ризиків, які пов'язані з емісією привілейованих акцій. Оцінка факторів, які впливають на ефективність залучення коштів за допомогою акцій.

Ризики залучення проектних коштів через емісію акцій і методи їх зменшення.

Рекомендовані джерела інформації: 5, 17- 19,28, 32, 33, 35, 39, 46-48, 52, 59, 62, 63, 65, конспект.

Тема 10. Лізинг як механізм фінансування інвестиційних проектів.

Застосування лізингу для залучення проектних ресурсів. Обґрунтування лізингового проекту. Види лізингового фінансування. Фінансування проектів за допомогою фінансового і оперативного лізингу. Фінансування проектів за допомогою зворотного лізингу. Міжнародний лізинг. Розрахунок і оцінка лізингового проекту. Лізингові платежі. Методи лізингових платежів і їх вплив на вартість лізингового проекту. Лізингові платежі за умов врахування зміни вартості грошей за часом. Розрахунок лізингових платежів з урахуванням залишкової вартості. Розрахунок лізингових платежів при їх сплаті на початку періоду. Стратегії лізингового фінансування і їх використання. Альтернативний аналіз проектного фінансування – лізинг або банківський кредит.

Основні умови укладання міжнародних лізингових угод.

Рекомендовані джерела інформації: 1 – 3, 9, 11, 14, 16, 26-29, 31,35, 37, 39, 47, 49, 52, 54, 55,56, конспект

Тема 11. Державне фінансування проектів

Види державного фінансування проектів. Основні засади державного фінансування проектів. Кредитне забезпечення і гарантії при державному фінансуванні проектів. Ризики державного фінансування проектів та їх управління.

Рекомендовані джерела інформації: 1-4, 6-8, 10, 11 – 15, 23-29, 31, 35, 36, 38-45, 49, 51, 52, конспект.

Тема 12. Кредитування проектів через міжнародні фінансові ринки: ринки євро паперів і євро валют. Міжнародні фінансові установи і банки та фінансування через кредитні лінії.

Міжнародні фінансові ринки як джерело проектного фінансування. Основні інструменти залучення фінансових ресурсів на міжнародних фінансових ринках і їх характеристики; євро кредити; євро акції; єврооблігації. Основні параметри і порівняльні характеристики даних інструментів. Механізм емісії і розміщення євро паперів на міжнародних фінансових ринках.

Механізм випуску єврооблігацій. Витрати на емісію. Види єврооблігацій. Причини розвитку ринку єврооблігацій. Міжнародні кредитні послуги. “Класичні” кредитні послуги. Нові кредитні послуги. Ринок євро кредитів і євровалют. Номінальні і реальні процентні ставки і їх визначення. Види євро кредитів. Вартість євро кредитів. Ризики залучення проектних коштів через міжнародні фінансові ринки.

Структура інформації у відповідності з ЮНІДО яка використовується при дослідженні фінансової і економічності доцільності проекту.

Міжнародні кредитні лінії і кредитні організації і установи. Проектне фінансування за рахунок залучення коштів Світового банку реконструкції і розвитку, Європейського банку реконструкції і розвитку, за рахунок інших міжнародних фінансово-кредитних установ. Основні вимоги міжнародних банківських установ до позичальників проектних ресурсів.

Рекомендовані джерела інформації: 1 – 3, 15, 18, 23-25, 27, 28, 31, 33, 37, 39, 40, 41, 49, 51, 52, конспект.

Тема 13. Ризики проектного фінансування і механізми і інструменти їх зменшення.

Основні фактори, які впливають на ефективність проекту. Проектні ризики: поняття, види, класифікація. Ризики до реалізації проекту, ризики реалізації проекту, ризики, після реалізації проекту. Фінансові і ділові ризики. Адміністративні ризики (ризики управління). Ризики “форс-мажорних” обставин. Комерційні ризики. Ринкові ризики. Ризики фінансування проектів за допомогою акцій; облігацій і інших цінних паперів. Ризики фінансування за допомогою лізингу. Ризики фінансування при фінансуванні за рахунок залучення коштів з міжнародних ринків..

Страховання і хеджування проектних ризиків. Страховання проектних ризиків страховими компаніями. Види страхування проектних ризиків. Гарантії і забезпечення як метод страхування від ризиків проектного фінансування. Державні гарантії. Методи хеджування проектних ризиків: внутрішні методи (розподіл проектних ризиків); зовнішні методи (використання фінансових інструментів для хеджування проектних ризиків).

Рекомендовані джерела інформації: 9, 10, 11, 13, 14, 15, 23, 24, 28-31, 34, 35, 42-44, 49, 51, 52, 57-59 конспект.

Тема 14. Критичні події в фінансових системах і необхідність їх прогнозування при проектному фінансуванні

Що таке фінансові крахи і необхідність їх прогнозування при проектному фінансуванні. Критичні події в складних системах. Чи можливе їх прогнозування? Позитивні зворотні зв'язки. Ознаки, які попереджують крахи. Бульки, кризи і крахи на ринках, які розвиваються. Моделювання фінансових бульок і ринкових крахів. Прогнозування бульок, крахів і анти бульок.

Рекомендовані джерела інформації: 30, 34, 63, конспект.

6.2. Плани практичних (семінарських, лабораторних) занять

Змістовий модуль 1.

Тема 3. Практичне заняття на тему: «Підготовка проектів до розгляду й прийняття рішень щодо фінансування» - 2,0 год.

План семінарських занять

1. Основні принципи побудови проекту. Інтегрована система документації і її використанні при проектуванні.
2. Основні етапи підготовки проекту до оцінки й аналізу.
3. Попереднє техніко-економічне дослідження проекту.
4. Аналіз ризиків і переваг проектів.
5. Джерело проектного фінансування та їх характеристики.
6. Структура проектного фінансування – макрорівень.

Рекомендовані інформаційні джерела: 22, 28, 33-37, 39, 44, конспект.

Тема 4. Практичне заняття – 3,0 год.

Вирішення ситуаційних задачок з оцінки ефективності проектів за різними методами (методу облікової доходності, методу окупності, методу внутрішньої доходності, методу приведеної вартості майбутніх грошових потоків, методу чутливості, методу «дерева рішень», методу оцінки беззбитковості) і їх доцільності фінансування

Рекомендовані інформаційні джерела: 22, 28, 33-37, 39, 44, конспект.

Змістовий модуль 2

Тема 6. Практичне заняття за темою – 2,0 год.

Вирішення ситуаційних задачок з доцільності вибору джерел фінансування, визначення проценту за позикою. Вирішення ситуаційних задачок з кредитування.

Рекомендовані інформаційні джерела: 1-8, 10-16, 18-22, 26-33, 44, конспект.

Тема 8. Семінарське заняття «Фінансування проектів за допомогою емісії облігацій» - 2,0 год.

План семінарських занять

1. Ринок облігацій. Облігації: поняття, види, механізм застосування.
2. Фінансування проектів за допомогою облігацій. Альтернативний аналіз джерел фінансування. Забезпечення потоків грошових коштів за борговими зобов'язаннями.
3. Оцінка облігацій.
4. Доходність облігацій і її вимірювання.
5. Фактори, які впливають на доходність облігацій.

6. Ризики, які пов'язані з емісією облігацій.

7. Вирішення ситуаційних задачок.

Рекомендовані інформаційні джерела: 5, 17, 18, 23-25, 29, 34-38, 45-46, 48, конспект.

Тема 11. Семінарське заняття на тему: «Лізинг як механізм фінансування інвестиційних проектів» - 2,0 год.

План семінарських занять

1. Види лізингових операцій.
2. Методологія здійснення лізингових операцій.
3. Обґрунтування лізингового проекту.
4. Лізингові платежі і їх розрахунок. Практична робота.
5. Ризики лізингових операцій і їх усунення.

Рекомендовані інформаційні джерела: 1 – 3, 11, 16, 22, 33,35, 37, 39, 40, конспект

Тема 13. Практичне заняття на тему «Проектні ризики, їх вимірювання і їх усунення» - 1,0 год. Практика застосування інструментів хеджування і страхування проектних ризиків.

Рекомендовані інформаційні джерела: 2, 9, 11, 21, 24, 27, 30, 32, 34, 42-44, конспект.

6.3. Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

ПИТАННЯ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА САМОСТІЙНЕ ВИВЧЕННЯ

Для забезпечення засвоєння дисципліни «Проектне фінансування», крім аудиторної роботи, передбачена самостійна робота студентів з літературними джерелами за темами дисципліни. Засвоєнню допоможе наступний підхід.

По-перше, студенти повинні уважно розглянути питання для самоперевірки, проробити відповідні літературні джерела і після цього дати на питання відповіді.

По-друге, передбачено виконання курсової (контрольної) роботи. Питання для самоперевірки до кожної теми наведені в 6.1. Теми контрольних (курскових) робіт наведені в 6.2. роботи виконуються у відповідності із встановленими вимогами. Студенти вибирають на свій розсуд будь-яку тему, проробляють відповідні джерела і проводять теоретичні і практичні дослідження.

Питання для самоперевірки і завдання для самостійної роботи

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

Тема 1.

1. Що є предметом «Проектне фінансування»?
2. З чим пов'язана необхідність реалізації проектів?
3. Які основні цілі і завдання курсу «Проектне фінансування»?

4. Які основні функції менеджерів по управлінню проектами?
5. Які теоретичні і практичні засади управління проектами?

Завдання для самостійної роботи:

1. Підготувати аналітичний огляд джерел з дисципліни «Проектне фінансування».
2. Проаналізувати законодавчі та нормативні України з питань реалізації проектів.
3. Розкрити тлумачення понять: проект, проектне фінансування, стратегічне рішення, управління проектом.

Джерела інформації: 1- 66.

Тема 2.

1. Які методи фінансування проектів? Що таке проектне фінансування?
2. Наведіть приблизну структуру проектного фінансування на макрорівні. Хто є учасником даного фінансування та їх характеристики?
3. Які критерії визначають доцільність вибору джерела фінансування?
4. Як здійснюється альтернативний аналіз джерел фінансування?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою
2. Розкрити зміст понять: проектне фінансування, фінансування з регресом і без регресу на позичальника.
3. Вважають, що вартість фінансових ресурсів на ринках цінних паперів падає, як тільки ціни на акції зростають, так само, як доходність облігацій знаходиться в зворотній залежності з цінами на них. Деякі керівники вважають, що краще звертатися на ринок за коштами, коли витрати на залучення капіталу на фондовому ринку, як ми визначили таким чином, суттєво падають. Обміркуйте дане твердження.

4. Які плюси і мінуси залучення фінансових коштів через фінансові ринки.

Рекомендовані джерела інформації: 27 –29, 37, 45, 49, 52, 59, конспект.

Тема 3.

1. Що таке інтегрована система документації, і чим обумовлено її появлення в проектному фінансуванні.
2. Які вимоги ЮНІДО до структури проекту?
3. Як здійснюється підготовка до оцінки й аналізу проекту?
4. Яку роль грають маркетингові дослідження і аналіз фінансових ринків і ринків нерухомості при оцінці доцільності проекту?
5. Які проблеми точності розрахунку проектів?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою.
2. Визначте значення понять: інтегрована система документації, структура проекту, життєвий цикл проекту, ціль проекту, параметри проекту.

Рекомендовані джерела інформації: 28, 29, 31, 37, 39, 40, 41, 45, 49, 50, 52, конспект.

Тема 4.

1. Яку структуру проекту рекомендує ЮНІДО? Чому пропонується така структура?
2. Що таке інвестиційний (інноваційний, екологічний) проект? Для чого він розробляється і які функції виконує?
3. Який зміст загальної частини інвестиційного проекту?
4. Який зміст фінансової частини інвестиційного?
5. Що таке техніко-економічне обґрунтування проекту?
6. Що таке чистий грошовий потік і як він визначається?
7. Що таке інвестиційний аналіз?
8. Що таке чиста приведена вартість проекту?
9. Які методи використовуються для оцінки ефективності проектів?
10. Метод визначення чистої приведеної вартості майбутніх грошових потоків.
11. Метод визначення внутрішньої норми доходності.
12. Метод визначення строку окупності.
13. Метод визначення індексу прибутковості.
14. Фінансові показники оцінки.
15. Оцінка ліквідності проекту.
16. Як можна організувати роботу по оцінці проектів? Які основні етапи Ви пропонуєте?
17. Що таке інтегрована система документації і її структура?
18. Які проблеми по точності розрахунків при інвестиційному проектуванні?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою.
2. Визначте значення понять: структура проекту, грошовий потік, чиста приведена вартість майбутніх грошових потоків, внутрішня норма доходності, строк окупності, індекс прибутковості, ліквідність проекту, інтегрована система документації.
3. Розробити структуру свого будь-якого проекту. Визначити його ефективність й ризикованість.
4. Інвестор X інвестував кошти в проект, який обіцяє принести 100, 200 і 300 г. о. відповідно до кінця кожного з трьох наступних років. Якщо витрати інвестора складатимуть 513, 04 г. о., яка внутрішня доходність проекту?
5. Приведено список щорічних грошових надходжень за п'ять років (перше надходження здійснюється через рік, рахуючи з поточного моменту):

рік	платіж (в г. о.)
1	5
2	6
3	7
4	8
5	0

При ставці дисконтування 10%, яка буде приведена вартість заданого потоку платежів?

Рекомендовані джерела інформації: 26- 29, 31, 35, 37, 40, 41, 45, 47, 49, 50, 52, 54, 59, конспект.

Тема 5.

1. Що розуміється під екологічним середовищем?
2. Які вимоги міжнародних фінансових і інших установ і організацій до промислових проектів в галузі захисту навколишнього середовища?
3. Які вимоги в Україні до проектів в галузі захисту навколишнього середовища?
4. Як класифікуються проекти за екологічним ризиком?
5. Що розуміється під поняттям «екологічний ризик»?
6. Як здійснюється оцінка проекту на відповідність екологічним нормативам?
7. Які завдання і цілі екологічної експертизи?
8. Як і для чого здійснюється екологічний аудит? Хто здійснює екологічний аудит проектів?
9. Як контролюється в Україні реалізація міжнародних проектів в сфері захисту навколишнього середовища?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою.
2. Розкрити зміст понять: екологічне середовище, екологічний ризик, екологічна експертиза, екологічний аудит.
3. Ознайомитися з вимогами Міжнародного банку реконструкції і розвитку до захисту навколишнього середовища при фінансуванні проектів.
4. Ознайомитися з вимогами українських контролюючих органів до захисту навколишнього середовища при оцінці і здійсненні проектів.

Рекомендовані джерела інформації: 40, 45, 52, конспект.

Тема 6.

1. Які методи проектного фінансування в банківській сфері?
2. Що таке проектне фінансування з регресом і без регресу на позичальника? Коли вони застосовуються?
3. Які основні умови для отримання кредиту для реалізації проекту?
4. Які вимоги кредитної установи до забезпечення проекту?
5. Які види гарантій і забезпечення приймає фінансово-кредитна установа?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою.
2. Розкрити зміст понять: синдиковане кредитування, іпотечне кредитування, проектне кредитування: без будь-якого регресу на позичальника, з повним регресом на позичальника, з обмеженим регресом на позичальника, кредитоспроможність позичальника, економічний аналіз проекту, фінансовий аналіз проекту, проектні гарантії, проектне забезпечення.

Рекомендовані джерела інформації: 1-4, 6-8, 10, 11 – 15, 23-29, 31, 35, 36, 38-45, 49, 51, 52, конспект.

Тема 7.

1. В чому полягає зміст іпотечного фінансування? Хто є учасником іпотеки?
2. В чому полягає відмінність даного виду фінансування за допомогою банківських кредитів від інших видів кредитування?
3. Як здійснюється рефінансування фінансових установ за іпотекою?
4. Яка відмінність іпотечних банків від інших банків?
5. Яку роль грають іпотечні цінні папери?
6. Що таке іпотечний заставний цінний папір і для чого він використовується?
7. Що таке іпотечний сертифікат як і для чого він використовується?
7. В чому полягає специфіка обороту іпотечних сертифікатів?
8. Що таке глобальний сертифікат як і для чого він використовується?
9. В чому полягає специфіка залучення коштів через емісію іпотечних облігацій?
10. Що служить іпотечним забезпеченням і як воно оцінюється?
11. В чому полягає специфіка німецької іпотечної системи?
12. В чому полягає специфіка американської іпотечної системи?
13. За яким напрямком формується українська іпотечна система?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою.
2. Розкрити зміст понять: «іпотека», «іпотечний кредит», «іпотечне фінансування», «модель (система) іпотечного фінансування», «іпотечний банк», «іпотечне рефінансування», «іпотечний цінний папір», «іпотечний заставний лист», «іпотечний сертифікат», «іпотечна облігація», «іпотеко тримач», «іпотекодавець», «іпотечний банк», «будівельна ощадна (житлова іпотечна) фінансова установа», «андерайтинг».

Рекомендовані джерела інформації: 1 – 3, 5-10, 18- 21, 28, 33, 35, 40-41, 46, 49, 52, конспект.

Тема 8.

1. З чим пов'язана привабливість залучення проектних фінансових коштів через емісію облігацій? Які переваги і недоліки фінансування через облігації перед банківським кредитуванням?
2. Які специфічні властивості облігацій і їх характеристик?
3. Як здійснюється емісія облігацій для залучення проектних фінансових ресурсів і їх розміщення в Україні?
4. Кредитний рейтинг емітента облігацій і його визначення?
5. Що таке облігаційний портфель і для чого він формується?
6. В чому полягає різниця між облігаціями без права відзиву і облігацій без права рефінансування?
7. Яка різниця між облігацією яка конвертується і облігацією, яка замінюється?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою.
2. Розгляньте облигацію, яка продається за номіналом 100 дол. з купонною ставкою 6% і строком до погашення 10 років. Чому дорівнює ціна даної облигації при доходності, яку потребує інвестор, яка дорівнює 15%? Чому буде дорівнювати ціна даної облигації, якщо доходність яку вимагає інвестор зросте з 15 до 16%, і який відсоток зміни її ціни?
3. Портфельний менеджер розглядає покупку двох облигацій. Облигація А гаситься через три роки і має купонну ставку 10%. Облигація В з тою самою кредитною якістю гаситься через 10 років і має купонну ставку 12%. Обі дві облигації продаються за номіналом. Купони виплачуються кожних півроку. Припустимо, що менеджер планує тримати облигацію протягом трьох років. Яка з облигацій буде мати найкращий ефект вкладень? Тепер припустимо, що менеджер буде тримати облигацію не три роки, а шість років. Яку з облигацій слід придбати в даному випадку?

Рекомендовані джерела інформації: 5, 17- 19,28, 32, 33, 35, 39, 46-48, 52, 59, 62, 63, 65, конспект.

Тема 9.

1. Як здійснюється обґрунтування емісії звичайних акцій?
2. Як здійснюється обґрунтування емісії привілейованих акцій?
3. Які фактори можуть вплинути на вибір акцій як джерело проектних ресурсів тримача проекту?
4. Що необхідно враховувати при фінансуванні проекту за допомогою акцій і чому?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою.
2. Вирішити задачу. Компанія Х випустила привілейовані акції з рівнем дивідендів в розмірі 12% на акцію. Рівень дивідендів фіксований, і акція має необмежений строк обороту. Яка внутрішня вартість даної акції при ставці дисконтування 15%?

Рекомендовані джерела інформації: 5, 17- 19,28, 32, 33, 35, 39, 46-48, 52, 59, 62, 63, 65, конспект.

Тема 10.

1. В чому полягає зміст лізингової операції? Хто є її учасником?
2. Як класифіковані лізингові операції?
3. В чому полягає відмінність між фінансовим і оперативним лізингом?
4. Як обґрунтовуються лізингові угоди?
5. Який принцип розрахунку лізингових платежів?
6. Які ризики несе лізингодавець, а які лізингоотримувач?
7. Яка роль банків в лізинговій операції?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою.

2. Розкрити зміст понять: «лізинг», «лізингодавець», «лізингоотримувач», «прямий лізинг», «непрямий лізинг», «фінансовий лізинг», «оперативний лізинг», «зворотній лізинг», «міжнародний лізинг», «лізинговий платіж», «лізинговий ризик».

3. Розглянути приклади розрахунку лізингових платежів.

Рекомендовані джерела інформації: 1 – 3, 9, 11, 14, 16, 26-29, 31,35, 37, 39, 47, 49, 52, 54, 55,56, конспект

Тема 11. Державне проектне фінансування

1. Що понукає державу брати участь в фінансуванні інвестиційних проектів?
2. Які види фінансування проектів можна отримати від держави?
3. Які основні засади державного фінансування проектів?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою.
2. **Рекомендовані джерела інформації: 1-4, 6-8, 10, 11 – 15, 23-29, 31, 35, 36, 38-45, 49, 51, 52, конспект.**

Тема 12.

1. В чому полягає привабливість залучення фінансових коштів через міжнародні фінансові ринки?

2. Які механізми залучення фінансових коштів через міжнародні фінансові ринки?

3. Хто є учасником міжнародних фінансових ринків?

4. Які інструменти використовуються для залучення фінансових коштів через міжнародні фінансові ринки?

5. Що таке міжнародний ринок капіталів? Як здійснюється залучення фінансових коштів через даний ринок? Дайте характеристику ринку єврооблігацій і ринку євро акцій..

6. Що таке міжнародний ринок грошовий ринок? Як здійснюється залучення фінансових коштів через даний ринок? Дайте характеристику ринку євровалют і євро кредитів.

7. В чому полягає відмінність здійснюється залучення фінансових коштів через міжнародний фінансовий ринок від залучення коштів через національний ринок?

8. Які ризики специфічні для міжнародних фінансових ринків?

9. Які міжнародні фінансові кредитні установи Вам відомі? Навести їх характеристики.

10. Які види кредитів надає МВФ? Надати їх характеристики.

11. Які види кредитів надає група Світового банку? Надати їх характеристики.

12. Які види кредитів надає ЄБРР? Надати їх характеристики.

13. Які кредитні лінії міжнародних фінансових установ відкриті в Україні? Надати їх характеристики.

14. Що дають Україні міжнародні фінансові ринки і міжнародні фінансові установи?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою.

2. Розглянути основні фінансові інструменти міжнародних фінансових ринків і їх характеристики.

3. Розглянути механізми залучення проектних ресурсів через емісію єврооблігацій.

Рекомендовані джерела інформації: 1 – 3, 15, 18, 23-25, 27, 28, 31, 33, 37, 39, 40, 41, 49, 51, 52, конспект.

Тема 13.

Питання для самоперевірки:

1. З чим пов'язані ризики проектного фінансування?
2. З якими ризиками стикається позичальник і кредитор при реалізації проекту?
3. Як зменшити ризики банківського проектного фінансування?
4. Як зменшити ризики залучення коштів через фондовий ринок?
5. Як зменшити ризики залучення коштів через лізинг?
6. Які ризики пов'язані з іпотечним фінансуванням житла і як їх запобігти?

Завдання для самостійної роботи:

1. Проробити літературні джерела за темою
2. Розглянути механізм хеджування фінансових ризиків при залученні коштів з фінансових ринків: ринку банківських кредитів; фондового ринку, міжнародних фінансових ринків.

Рекомендовані джерела інформації: 9, 10, 11, 13, 14, 15, 23, 24, 28-31, 34, 35, 42-44, 49, 51, 52, 57-59 конспект.

Тема 14. Критичні події в фінансових системах і необхідність їх прогнозування при проектному фінансуванні

Питання для самоперевірки

1. Розкрити зміст поняття «критичні події в фінансових системах».
2. Що таке «фінансовий крах» фінансової системи?
3. Що провокує кризові явища в фінансових системах?
4. Як впливають критичні події в фінансових системах на стан економіки?
5. Які можливі заходи для пом'якшення впливу негативних подій в фінансових системах?

Завдання для самостійної роботи

1. Проробити літературні джерела за темою.
2. Розглянути основні події, які відбуваються на світових фінансових ринках.
3. Розглянути основні події, які відбуваються в світовій фінансовій системі і їх вплив на фінансову систему України. Розглянути стан фінансової системи України і її вплив на проектне фінансування.

Рекомендовані джерела інформації: 30, 34, 63, конспект.

Теми контрольних робіт

1. Поняття і типи проектного фінансування. Основні джерела фінансування проектів.

2. Структура проектного фінансування. Основні учасники проектного фінансування.
3. Основні принципи відбору джерел фінансування проектів.
4. Фінансування проектів за допомогою банківських кредитів.
5. Кредитна політика банків і проектне фінансування.
6. Оцінка кредитоспроможності позичальника проектного фінансування.
7. Кредитне забезпечення і його оцінка.
8. Фінансування проектів за допомогою кредитних ліній.
9. Взаємовідношення позичальника і кредитора.
10. Економічна оцінка проектів й прийняття рішення про фінансування в умовах визначеності.
11. Економічна оцінка проектів й прийняття рішення щодо фінансування в умовах невизначеності.
12. Фінансова оцінка проектів і прийняття рішення про фінансування.
13. Проектні ризики і методи їх зменшення.
14. Гарантії за інвестиційними і іншими проектами.
15. Фінансування проектів за допомогою емісії акцій.
16. Фінансування проектів за допомогою емісії облігацій.
17. Фінансування проектів за допомогою лізингу.
18. Іпотечне фінансування житла.
19. Іпотечні цінні папери і їх використання для рефінансування кредитних установ.
20. Фактори які впливають на ефективність реалізації проекту і механізм зменшення їх впливу.
21. Міжнародні фінансово-кредитні установи і проектне фінансування.
22. Обґрунтування лізингового проекту і лізингові платежі.
23. Альтернативний аналіз джерел фінансування.
24. Вимоги Європейського Банку Реконструкції і Розвитку до інвестиційного проектування і його фінансування.
25. Обґрунтування емісії акцій для фінансування проектів.
26. Державне фінансування проектів.
27. Залучення коштів для проектного фінансування на міжнародних фінансових ринках.
28. Портфельні інвестиції як джерела проектного фінансування.
29. Прогнозування грошових потоків від реалізації проекту і розробка прогнозової фінансової документації.
30. Міжнародні кредитні лінії і кредитні організації і установи.
31. Фінансування інноваційних проектів.
32. Фінансування проектів через міжнародний ринок єврооблігацій.
33. Фінансування проектів через міжнародний ринок євровалют і євро кредитів.
34. Фінансові кризи і їх вплив на ефективність проектного фінансування.
35. Можливості прогнозування фінансових криз.

Для вірного виконання письмової роботи допоможе наступний підхід. По-перше, студенти повинні уважно проглянути літературні джерела за темою курсової або контрольної роботи, а також розглянути питання для самоперевірки і дати на них відповіді. Питання для самоперевірки до кожної теми наведені. По-друге, проглянути фінансові задачки за темою і їх розв'язати. По-третє, необхідно вести конспект за темами, які проробляються.

1. Контрольні роботи повинні мати наступний зміст: план; вступ; загальну частину, в якій розглядаються методологічні (теоретичні) засади висвітлення проблеми; практичну частину, в якій наведені відповідні приклади вирішення проблеми; висновки, в яких наведені результати дослідження; список рекомендованих джерел, які повинні відповідати темі; додатки. Обсяг контрольної роботи 15 сторінок комп'ютерного тексту через 1,5 інтервали, шрифт 14.

Контрольні роботи виконуються у відповідності із встановленими вимогами МАУП. Студенти вибирають на свій розсуд будь-яку тему, проробляють відповідні джерела і проводять теоретичні і практичні дослідження. Не приймаються контрольні роботи, які списані з підручників без творчої і наукової обробки і в яких відсутні посилання на літературні та інші джерела.

Оцінювання контрольної роботи

Оцінювання контрольної роботи здійснюється за стобальною системою (див. табл. 1). Основні принципи цього оцінювання такі: робота оцінюється за чотирма критеріями:

1-й – оформлення роботи у відповідності із вимогами	– 10 балів;
2-й – зміст роботи	— 60 балів;
3-й – захист роботи (доповідь)	— 15 балів;
4-й – відповіді на питання	— 15 балів.

1-й критерій оцінювання оформлення роботи. Якщо робота вірно оформлена у відповідності із вимогами в повному обсязі (відповідність вимогам надписів таблиць, рисунків, нумерації формул, відповідність обсягу роботу і навантаженню на одну сторінку, при відсутності граматичних помилок -- 10 балів;

при невиконанні даних вимог – даний критерій або оцінюється в 0 балів, або робота підлягає до оформленню відповідно при цьому за даний критерій бали зменшуються;

2 – й критерій – зміст роботи. Оцінювання змісту роботи (п. 2) здійснюється на таких засадах:

1) при розкритті актуальності роботи, її мети та завдань; використанні сучасних різноманітних інформаційних джерел для розкриття теоретичних та методологічних засад, що знаходить своє відображення в посиланнях на них (при відсутності посилань на джерела робота взагалі не приймається до захисту); в практично-аналітичній частині при використанні різноманітних фактичних матеріалів протягом певного часу (3-5 років), їх систематизації і аналізу; при відображенні результатів дослідження в аналітичних таблицях, у вигляді графіків з коментарями до них; при повному відображенні у висновках отриманих результатів

— 60 балів;

2) при розкритті актуальності, вірному визначені мети, завдання роботи; використанні сучасних різноманітних інформаційних джерел для розкриття теоретичних та методологічних засад, що знаходить своє відображення в посиланнях на них (при відсутності посилань на джерела робота взагалі не приймається до захисту); при використанні різноманітних фактичних матеріалів протягом певного часу (3-5 років), їх систематизації і аналізу, але використанні тільки відомої статистичної інформації без власного аналізу і інтерпретації; при наявності власних розрахунків та прогнозів; при відображенні результатів дослідження в аналітичних таблицях, у вигляді графіків але без коментарів до них; при неповному відображенні у висновках отриманих результатів

— 40 балів;

3) якщо робота виконана на старих матеріалах без врахування існуючих проблем та тенденцій ринків залучення проектних ресурсів

– 20 балів;

4) не приймається до захисту робота, яка є ксероксом (калькою) робіт, виконаних іншими студентами в минулому.

3-й критерій – доповідь. Автор роботи повинний вміти побудувати свою доповідь при захисті таким чином, щоб слухачам було зрозуміло, що зробив він в своїй роботі і які результати він отримав, що пропонує із своєї точки зору автор, а також коли доповідь стисла до 5 хвилин і за суттю роботи автор розбирається і існуючій проблемі, то за це він отримує

— 15 балів;

якщо автор роботи тільки читає текст доповіді з перерахуванням статистичних даних, і відсутня власна аналітична робота та висновки за ній, то оцінка за даний критерій дорівнює

– 5 балам ;

якщо автор плутається в своїй доповіді, не знає теоретичних та методологічних засад за темою роботи, не чітко знає, які результати отримав, які інструменти аналізу використовував, то даний критерій оцінюється

– 0 балів.

4-й критерій – відповіді на питання. Якщо студент чітко і вірно відповідає на питання за темою роботи, орієнтується в матеріалах і в проведених розрахунках, то за даним критерієм студент отримує

— 15 балів;

якщо студент плутається в своїх відповідях і частково вони вірні

– 5 балів;

якщо студент не відповідає на питання, не розбирається в теоретичних питаннях, не знає, як отримані наведені результати в роботі, то він отримує

- 0 балів.

6.4. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється в формі індивідуальних консультацій зі студентами по питанням тематичного навчального плану, завданням для самостійного для самостійної роботи студентів та виконанню контрольних

(реферативних) робіт. Час проведення встановлюється згідно з графіком, затвердженим на засіданні кафедри.

Індивідуально-консультативна робота передбачає:

- 1) допомога в формуванні проблеми та напрямів вивчення відповідної теми дисципліни;
- 2) надання рекомендацій із формування інформаційної бази вивчення теми дисципліни;
- 3) надання консультацій з використання інструментів дослідження існуючої проблеми за темою;
- 4) в якості прикладу розв'язання стандартних задачок за програмою вивчення дисципліни.

6.5. Методи активізації процесу навчання

Активізація процесу навчання дисципліни припускає інтенсивну участь студентів в семінарських заняттях, участь в проведенні семінарського заняття як консультант, вирішення ситуаційних задачок, надання індивідуальних консультацій студентам.

Дана робота передбачає роботу як в аудиторії так і поза аудиторією і містить:

- 1) перевірку конспектів за прослуханими лекціями;
- 2) перевірку і оцінювання домашніх завдань;
- 3) проведення контрольних робіт в аудиторії;
- 4) визначення наукових тем дослідження і доповідачем за даними темами;
- 5) тестування студентів за пройденими темами.

УІІ. Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль з засвоєння дисципліни «Проектне фінансування» полягає в поточному опитуванні студентів за прослуханими темами першого модулю, перевірка конспектів, перевірка домашніх завдань, в середині семестру передбачена поточна контрольна робота (зріз знань).

Завдання для проведення поточного контролю розробляються викладачами з урахуванням особливостей навчання дисципліни «Проектне фінансування» на відповідному курсі.

За підсумками опитування, зрізу знань, участі в семінарських заняттях формується попередня оцінка засвоєння дисципліни «Проектне фінансування» яка буде врахована при підсумковому контролі. Для підсумкового контролю засвоєння дисципліни «Проектне

фінансування» передбачено виконання контрольної роботи і іспит. Для іспиту необхідно відповісти на три теоретичні питання, які наведені в даній Програмі, вирішити задачку і дати відповідь на тести.

Комплексна оцінка знань вивчення дисципліни «Проектне фінансування» містить такі елементи:

1). Відвідування лекцій -- 10% (якщо немає пропусків занять без поважних причин. Якщо вони з'являються, то кількість балів зменшується пропорційно пропускам. При невідвідуванні лекцій зовсім кількість балів складає 0).

2). Ведення конспекту -- 10%. (При відсутності конспекту з прослуханих лекцій кількість балів складає 0. Ксерокс конспекту не приймається до уваги).

3). Виконання домашніх завдань -- 10%. (Це самостійна робота поза аудиторією. Виконання домашніх завдань передбачає проробку відповідних літературних джерел за темою, які визначив науковий керівник. Це може бути і вирішення задачок поза аудиторією. При невиконанні домашніх завдань кількість балів складає 0).

4). Підготовка наукових аналітичних доповідей, та їх обговорення в аудиторії -- 10%. (Оцінюється за змістом, кількістю пророблених джерел, наявністю аналітичних розрахунків та прогнозних оцінок).

5). Оцінювання контрольної роботи – 10 балів.

6). Зріз знань за підсумком першої половини семестру у вигляді контрольної роботи. (Оцінка здійснюється за стобальною системою. При повних відповідях на два теоретичних питання передбачається оцінка від 90 до 100 балів. При неповній відповіді на одне питання робота оцінюється в 89-75 бали. При неповній відповіді на два питання або відсутності відповіді на одне питання робота оцінюється від 74 до 60 балів. Отриманні бали враховуються при виведенні загальної бальної оцінки за підсумками вивчення дисципліни як середнє значення).

Загальну суму балів, яку може отримати студент при виконанні вимог пунктів 1-5 складає 50 балів. Тобто це 50 % від загальної суми оцінки.

Друга половина балів (50%) підсумовується на основі здачі комплексного іспиту, який складається з трьох теоретичних питань і задачки.

7). Вирішення задачки оцінюється в -- 15 балів.

8). Вірні і повні відповіді на всі три теоретичних питання оцінюється в -- 35 балів. При повній відповіді на два питання і неповній відповіді на одне питання оцінка складає – 30 балів. При повній відповіді на одне питання і неповній відповіді на два питання оцінка складає – 25 балів. Такий самий бал студент отримує при повній відповіді на два питання. При неповній відповіді на три питання оцінка складає 20 балів. При відсутності відповіді

на одне питання але при неповній відповіді на два інші питання студент отримує 15 балів. При відповіді тільки на одне питання студент отримує 10 балів. При відсутності відповіді на три поставлених питання студент отримує 0 балів.

У відомості виводиться загальна бальна оцінка на основні всіх вищенаведених вимог пунктів 1 -8.

При вільному відвідуванні студентом лекцій або невідвідуванні лекцій з поважних причин він повинний отримати відповідні завдання від викладача (наукового керівника) – виконати позапланові контрольні у вигляді рефератів або курсові роботи за пройденими темами та їх захистити; надати повний конспект лекцій, які були на заняттях; надати конспект з виконаними домашніми завданнями, які були протягом навчального семестру; підготувати доповідь на наукову тему, запропоновану викладачем. Пройти атестацію за підсумком першої половини семестру; захистити планову курсову роботу; здати іспит. Принцип оцінки таких студентів в балах наведено в пп. 1-8.

До іспиту (заліку) допускаються студенти, які виконали контрольні завдання у вигляді реферату або курсової роботи, дістали позитивну оцінку і захистили їх, а також виконали поточний план навчання – брали активні участь в семінарських та практичних заняттях, виконували домашні завдання, отримали позитивну оцінку з зрізу знань тощо.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Поняття «проект». Види проектів: класифікація, загальні характеристики, відмінності.
2. Попередня оцінка життєздатності проекту. Попередні техніко-економічні дослідження проектів.
3. Структура проектного фінансування – макрорівень. Учасники проектного фінансування та їх характеристики.
4. Загальні вимоги щодо підготовки проектів до розгляду, аналізу й прийняття рішення щодо фінансування.
5. Структура проектного дослідження за вимогами ЮНІДО.
6. Поняття «проектне фінансування»; основні джерела проектного фінансування.
7. Можливі кредитори і спонсори проектів і їх вибір.
8. Основні фактори які впливають на вибір джерел проектного фінансування.
9. Основні методи проектного фінансування.
10. Власні кошти як джерела проектного фінансування.
11. Запозичені кошти як джерела проектного фінансування.
12. Іпотечне кредитування проектів.
13. Зовнішні кошти як джерела проектного фінансування.
14. Венчурне фінансування проектів.

15. Методи проектного фінансування в банківській сфері. Проектне фінансування «без регресу на позичальника».
16. Методи проектного фінансування в банківській сфері. Проектне фінансування «з обмеженим регресом на позичальника».
17. Проекти на будівництво.
18. Методи проектного фінансування в банківській сфері. Проектне фінансування з повним регресом на позичальника.
19. Проектне фінансування як спеціалізований вид банківської діяльності.
20. Довгострокове банківське кредитування як основа розвитку підприємств.
21. Умови іпотечного фінансування будівельних проектів.
22. Іпотечні банки і іпотечне кредитування проектів.
23. Іпотечне кредитування як механізм фінансування житлових та інших проектів.
24. Іпотечні цінні папери як інструмент залучення фінансових коштів для проектного фінансування – їх види, характеристики, механізм емісії.
25. Контроль за виконанням кредитної угоди.
26. Взаємовідношення кредитора і позичальника при банківському кредитуванні.
27. Гарантії та кредитне забезпечення при банківському проектному фінансуванні їх види і вимоги.
28. Основні вимоги до гарантій і забезпечення банківського проектного фінансування.
29. Забезпечення проектного фінансування - види і вимоги.
30. Фінансування проектів за допомогою звичайних акцій і обґрунтування їх емісії.
31. Оцінка інвестиційних якостей і привабливості акцій.
32. Фінансування проектів за допомогою привілейованих акцій.
33. Обґрунтування емісії привілейованих акцій.
34. Фінансування проектів за допомогою емісії корпоративних облігацій.
35. Стратегія фінансування боргових зобов'язань.
36. Види облігацій і їх значення при визначенні вартості й ризиків проектного фінансування.
37. Забезпечення емісії облігацій.
38. Обґрунтування емісії корпоративних облігацій.
39. Облігаційний контракт і його основні властивості.
40. Види облігацій органів самоврядування і фінансування проектів за їх допомогою.
41. Оцінка інвестиційних якостей і привабливості облігацій.
42. Побудова портфелю облігацій, що забезпечує потік зобов'язань.
43. Кредитний рейтинг емітента облігацій.
44. Оцінка ефективності і ризиків залучення проектних коштів через емісію облігацій і їх зменшення.
45. Альтернативний вибір проектного фінансування – акції чи облігації?
46. Фінансово-економічна оцінка проектів за різними джерелами фінансування.

47. Аналіз прогнозованої фінансової документації.
48. Оцінка кредитоспроможності позичальника проектних ресурсів.
49. Аналіз плану реалізації проекту.
50. Оцінка ефективності проекту за допомогою методу чистої приведеної вартості (NPV)
51. Економічний аналіз проекту для банківського фінансування. Прості методи аналізу.
52. Альтернативний аналіз джерел проектного фінансування. Оцінка ефективності проекту за допомогою методу внутрішньої норми доходності (IRR).
53. Аналіз прогнозних потоків готівки.
54. Реальні і номінальні процентні ставки і їх визначення.
55. Аналіз безбитковості проекту в умовах визначеності.
56. Аналіз чутливості проекту.
57. Аналіз безбитковості проекту в умовах невизначеності.
58. Аналіз ефективності проекту за допомогою методу “дерева рішень”.
59. Аналіз грошових потоків.
60. Формування прогнозованої фінансової документації і її використання для фінансово-економічного аналізу доцільності проекту.
61. Фінансовий аналіз проекту з врахуванням зовнішнього фінансування і без його врахування.
62. Оцінка ефективності і ризиків залучення проектних коштів через емісію акцій і їх зменшення.
63. Економічний аналіз проекту для банківського фінансування.
64. Застосування лізингу для залучення проектних ресурсів.
65. Види лізингового фінансування проектів.
66. Фінансування проектів за допомогою фінансового лізингу.
67. Стратегії лізингового фінансування і їх використання.
68. Основні принципи розрахунку і оцінки лізингового проекту.
69. Методи лізингових платежів і їх вплив на вартість лізингового проекту.
70. Лізингові платежі за умов врахування зміни вартості грошей за часом.
71. Розрахунок лізингових платежів з урахуванням залишкової вартості і при їх сплаті на початку періоду.
72. Альтернативний аналіз проектного фінансування – лізинг або банківський кредит.
73. Державне фінансування проектів – види, напрями та вимоги.
74. Міжнародний ринок євро кредитів і євровалют як механізм залучення проектних ресурсів.
75. Міжнародні кредитні лінії і фінансово-кредитні організації і установи.
76. Міжнародні фінансові ринки як джерело проектного фінансування.
77. Основні інструменти залучення фінансових ресурсів на міжнародних фінансових ринках і їх характеристики: євро кредити-основні параметри і характеристики
78. Основні вимоги міжнародних фінансово-кредитних установ до позичальників проектних ресурсів.

79. Основні інструменти залучення фінансових ресурсів на міжнародних фінансових ринках і їх характеристики: єврооблігації-основні параметри і характеристики.
80. Механізм емісії і розміщення євро паперів на міжнародних фінансових ринках для залучення проектних ресурсів.
81. Проектне фінансування за кредитними лініями Європейського Банку Реконструкції і розвитку (ЄБРР) і групи Світового Банку Реконструкції і Розвитку (СБРР).
82. Міжнародні кредитні послуги: класичні кредитні послуги і їх характеристики.
83. Проектні ризики: поняття, види класифікація. Ризики до реалізації проектів і їх управління.
84. Ризики під час реалізації і після реалізації проектів і їх управління.
85. Фінансові і ділові ризики і їх вплив на ефективність проектного фінансування.
86. Врахування факторів, пов'язаних з технічним та екологічним середовищем.
87. Ризики залучення проектних коштів через міжнародні фінансові ринки.
88. Хеджування проектних валютних ризиків.
89. Страхування проектних ризиків.
90. Фінансові кризи і їх вплив на ефективність проектного фінансування.

Контрольні задачки та завдання

Контрольне завдання 1

Визначити чисту приведену вартість (*NPV*) доходів фірми за інвестиційним проектом, використовуючи таку інформацію:

- обсяг початкових інвестицій — 2000000 гр. од.;
- дохід протягом п'ятирічного періоду — по 600000 гр. од. щороку;
- безризикова ставка — 5 %;
- премія за ризик — 10 %.

Контрольне завдання 2

Керівництво фірми розглядає можливість інвестування 400000 гр. од. в обладнання для виробництва нової комп'ютерної бухгалтерської програми. Очікуваний строк експлуатації обладнання становить 4 роки. Є прогноз, що продажі програмного забезпечення досягнуть 60000 програм на рік за ціною 30 гр. од. за одиницю. Постійні витрати без урахування амортизації обладнання становитимуть 200000 гр. од. на рік, а змінні витрати — 12 гр. од. на одиницю продукції. Обладнання повністю амортизується через чотири роки (за методом рівномірного нарахування амортизації) і по закінченні строку експлуатації не матиме залишкової ліквідаційної вартості. Оборотний капітал повинен дорівнювати 1/12 від обсягу щорічних продажів. Ринкова ставка капіталізації проекту становитиме 15 % річних, і компанія сплачує податок на прибуток у розмірі 20 % річних. Чому дорівнює

NPV проекту? За якого обсягу продажів реалізація за проектом вийде на точку беззбитковості? Який ефект операційного важеля?

Контрольне завдання 3

Початкові інвестиції за проектом *A* дорівнюють 200000 гр. од., а дохід за період 1 має імовірнісний розподіл, наведений у таблиці:

Ймовірність	Дохід, гр. од.
0,3	100000
0,4	300000
0,3	400000

Визначити:

величину *NPV*, якщо безризикова ставка дорівнює 5 %, очікувана ринкова дохідність — 10 %, а $\beta = 2$;

якщо для проекту *B* $\beta=0$, тобто дохід в 250000 гр. од. є гарантованим, то якими мають бути початкові інвестиції за цим проектом, щоб його привабливість для аналітиків зрівнялася з привабливістю проекту *A*.

Контрольне завдання 4

Керівництво компанії планує інвестувати 500000 гр. од. у новий завод з виробництва кишенькових калькуляторів. Строк реалізації проекту — 4 роки. Очікуваний обсяг продажів на рік становить 600000 гр. од. при ціні 2 гр. од. за один калькулятор. Постійні витрати, за вирахуванням амортизаційних відрахувань, дорівнюють 200000 гр. од. на рік, а змінні — 1,20 гр. од. на одиницю продукції. Обладнання заводу повністю зноситься за чотири роки (за методом рівномірного нарахування амортизації), тобто залишкова вартість наприкінці дорівнює нулю. Мінімальна прийнятна ставка дохідності за проектом дорівнює 15 % річних, компанія сплачує податок на прибуток за ставкою 20 %. Обчислити:

рівень продажів, за якого балансовий прибуток дорівнюватиме нулю;

рівень продажів, за якого для інвестицій у розмірі 500000 гр. од. балансова ставка дохідності (після сплати податків) дорівнює 15 %;

внутрішню норму дохідності (*IRR*), чисту приведену вартість майбутніх грошових потоків (*NPV*) і період окупності капіталовкладень (розрахований як звичайним методом, так і на основі дисконтування грошових потоків), якщо очікуваний обсяг продажів становитиме 600000 од. на рік;

рівень продажів, за якого $NPV = 0$;

графік надходжень дисконтованих амортизаційних нарахувань.

Контрольне завдання 5

Компанія розглядає інвестиційний проект з такими параметрами:

безризикова ставка — 5 %;

початкові інвестиції — 65000 гр. од.

Потоки коштів (прибуток від інвестицій) наведено в таблиці.

Спільний імовірнісний розподіл

Очікувана ринкова дохідність	4000 гр. од.	6000 гр. од.	800 гр. од.
0,1	0,2	0,1	0,0
0,15	0,1	0,2	0,1
0,2	0,0	0,1	0,2

Розрахувати рівноважну ринкову вартість інвестицій. Визначити, чи можна прийняти цей проект?

Контрольне завдання 6

Керівництво фірми обговорює можливість реалізації двох інвестиційних проектів із наведеними в таблиці варіантами чистих грошових потоків, які очікуються в майбутньому (млн гр. од. після сплати податків).

Рік	Проект А	Проект В
1й	1,0	5,0
2й	2,0	4,0
3й	3,0	3,0
4й	4,0	2,0
5й	5,0	1,0

Відповідна вартість капіталу для обох проектів становить 15 %. Якщо обидва проекти потребують початкових витрат у розмірі 10 млн. гр. од., то який проект доцільно вибрати для реалізації і чому?

Контрольне завдання 7

Керівництво фірми розглядає можливість розширення сфери економічної діяльності — розпочати виробництво підвіконь з дерева. Для цього необхідно придбати новий верстат вартістю 40000 гр. од., який працюватиме два роки (і фізично, і як об'єкт оподаткування) і через два роки втратить свою початкову вартість. Верстат амортизуватиметься з використанням методу рівномірного нарахування амортизації. Керівництво фірми планує продавати по 3000 п. м підвіконь на рік за ціною 10 гр. од. за погонний метр. Змінні витрати становитимуть 1 гр. од. на погонний метр, а постійні (без урахування амортизації) — 2000 гр. од. на рік. Вартість капіталу компанії дорівнює 10 %. У всіх наступних розрахунках інфляція не враховується. Податкова ставка на прибуток становитиме 30 %.

Визначити:

грошові потоки, які очікуються від реалізації цього проекту;

NPV проекту, а також чи варто реалізовувати проект;

безбитковий рівень продажів.

Нехай рівень інфляції протягом двох наступних років становитиме 12 % на рік, причому як доходи, так і витрати, за винятком амортизації, збільшаться на ту саму величину. Припустимо, що реальна ставка капіталу залишається на рівні 10 %.

Визначити:

номінальні грошові потоки, які очікуються в майбутньому;

чому дорівнює чиста приведена вартість цього проекту і чи варто його реалізувати зараз;

чому *NPV* інвестиційного проекту зменшується при зростанні інфляції.

Контрольне завдання 8

Використовуючи дані фінансової звітності компаній “XXX” і “УУУ” за 2006 рік, наведені у таблиці, порівняйте ефективність діяльності цих двох компаній. Використовуйте для аналізу фінансові коефіцієнти, наведені в табл. 6.7 і 6.8. Яка компанія має кращий фінансовий стан? Якій компанії можна віддати перевагу при прийнятті рішення щодо кредитування?

Показник	Фірма “XXX”	Фірма “УУУ”
Чистий прибуток, млн. гр. од.	153,7	239,0
Коефіцієнт виплати дивідендів, %	40,0	20,0
Прибуток до виплати відсотків і податків (ЕВІТ), млн. гр. од.	317,6	403,1
Витрати на виплату відсотків, млн. гр. од.	54,7	4,8
Активи (середньорічний показник), млн. гр. од.	2457,9	3459,7
Обсяги продажів, млн. гр. од.	3379,3	4537,0
Акціонерний капітал (середньорічний показник), млн. гр. од.	1113,3	2347,3
Ринковий курс звичайних акцій, гр. од.:		
– на початок року;	15,0	38,0
– на кінець року	12,0	40,0
Кількість звичайних акцій в обороті, млн.	200,0	100,0

Контрольне завдання 9

Короткий звіт про фактичні фінансові результати і баланс за 2006 р. і попередні форми фінансової звітності на 2007 р. фірми “Пінгвін”, яка спеціалізується на роздрібному продажу морозива, наведено у таблиці (у гр. од.).

Звіт про фінансові результати	2006 р.	2007 р.
Прибуток до сплати відсотків і податків (ЕВІТ)		100
Витрати на виплату відсотків		25
Оподатковуваний прибуток		75
Чистий прибуток (після сплати податків у розмірі 30 %)		51,6
Дивіденди		20
Зміни суми нерозподіленого прибутку		31,6
Баланс		
Активи	800	1000
Зобов’язання:		
– кредиторська заборгованість;	80	100
– довгострокові зобов’язання	300	450

Акціонерний капітал	420	450
---------------------	-----	-----

Прогнозовані витрати на виплату відсотків в розмірі 25 гр. од. визначені з урахуванням відсоткової ставки 8,33 %, яка нарахована на залишок боргу в 300 гр. од. на кінець 2006 р. Заборгованість фірми зростає з 300 до 450 гр. од., бо для покриття нестачі фінансових ресурсів фірма тримала із зовнішніх джерел кошти в такому співвідношенні:

Сума додаткового фінансування = Зміни активів – Приріст нерозподіленого прибутку — Приріст кредиторської заборгованості.

Запитання:

Які проблеми виникнуть у фірми, якщо вона скористається складеними вами прогнозами для визначення своїх майбутніх потреб у додатковому фінансуванні із зовнішніх джерел? Якщо припустити, що всю суму заборгованості, яка буде витрачена на задоволення потреб компанії в фінансових ресурсах, буде отримано на початку 2008 р., а не наприкінці 2007 р., то як необхідно діяти відповідно до даних звітів?

Як ви вважаєте, наскільки серйозною буде ця проблема? Поясніть свою відповідь.

Контрольне завдання 10

Скористаємося даними фінансової звітності, наведеними у задачі 9 Припустимо, що чистий прибуток фірми в 2008 р. становитиме 20 гр. од., а сумарні активи наприкінці 2006 р. дорівнювали 450 гр. од. Також припустимо, що фірма зобов'язана підтримувати коефіцієнт відношення заборгованості до капіталу в розмірі 0,8 і що менеджерам компанії не дозволено брати додаткові позики або випускати в обіг нові акції.

Визначте:

максимальний коефіцієнт стійкого зростання цієї фірми;

максимальний коефіцієнт стійкого зростання, якщо фірма виплатить 6 гр. од. із свого чистого прибутку як дивіденди і планує підтримувати таке співвідношення в майбутньому;

максимальний коефіцієнт стійкого зростання, якщо фірма витратить 12 гр. од. із суми чистого прибутку (20 гр. од.) на викуп частини своїх акцій, які перебувають в обігу;

максимальний коефіцієнт стійкого зростання, якщо фірма одночасно виконує обидві операції, описані в двох попередніх пунктах.

Контрольне завдання 11

Проведіть кредитний скоринг самого себе з точки зору з'ясування своїх можливостей отримання і погашення споживчого кредиту в сумі 50000 грн. од. До якого класу позичальника за надійністю обслуговування боргу ви себе віднесли?

Контрольне завдання 12

Припустимо, що дохідність безкупонної облигації із строком погашення через 2 роки впала до 6,0 %, а всі інші ставки дохідності залишилися незмінними. До цього дані були такі: річна дохідність у перший рік становила 5,26 %, у другий рік — 6,60 %, у третій рік — 7,72 %; ціна від номіналу в перший рік дорівнювала 0,95, у другий рік — 0,88, у третій рік — 0,80. Якою буде приведена вартість трирічного ануйтету, за яким виплачується 100 грн. од. на рік? Яка єдина дисконтна ставка дає аналогічний результат і яка використовується в формулі приведення?

Контрольне завдання 13

Розглянемо облигацію, яка продається за номіналом 100 грн. од. з купонною ставкою 12 % і строком до погашення 10 років.

Визначте:

чому дорівнює ціна облигації, якщо потрібна дохідність становить 15 %;

чому дорівнює ціна облигації, якщо потрібна дохідність зросте з 15 до 16 %, і на скільки відсотків зміниться її ціна?

чому дорівнює ціна облигації, якщо потрібна дохідність дорівнює 10 %.

Контрольне завдання 14

Знайдіть грошові потоки для чотирьох облигацій, кожна з яких має номінал 1000 грн. од. і відсотки за якими сплачуються один раз на півроку?

Облігація	Купонна ставка, %	Строк до погашення, років	Ціна, грн. од.
А	7	5	884,20
Б	8	6	948,90
В	9	7	967,70
Г	0	8	456,39

Визначте дохідність до погашення цих чотирьох облигацій.

Контрольне завдання 15

Розглянемо облигаційний портфель, який складається з трьох облигацій (таблиця 1)

Облігація	Купонна ставка, %	Строк до погашення, років	Номінал, гр. од.	Ринкова ціна, гр. од.	Дохідність до погашення, %
А	5	5	2000000	1 756000	12
Б	7	2	5000000	5 000000	11
В	3	1	12000000	11 655000	10

Розрахуйте середньозважену дохідність портфеля. Як ви вважаєте, чи є середньозважена дохідність портфеля достатньо повною характеристикою інвестиційної привабливості портфеля?

Покажіть, що грошовий потік портфеля такий, як наведено у таблиці 2. Для спрощення припустіть, що дати купонних платежів для всіх облігацій збігаються.

Період, за який отримано грошовий потік	Портфель, гр. од.
1	40500
2	12405000
3	225000
4	5225000
5	50000
6	50000
7	50000
8	50000
9	50000
10	2050000

Визначте внутрішню ставку дохідності цього портфеля. Які основні недоліки внутрішньої ставки дохідності?

Контрольне завдання 16

Якою буде поточна вартість і дохідність до погашення трирічної облігації з ціною придбання 900 гр. од. і з купонною доходністю 6 % річних?

Контрольне завдання 17

Використовуючи наведену інформацію, розрахувати достатню величину лізингових платежів (платежі здійснюються на початку року):

- ціна придбання активу — 300000 гр. од., річна відсоткова ставка — 15,0 %, строк лізингу — 6 років, залишкова вартість не враховується;
- ціна придбання активу — 200000 гр. од., річна ставка — 10,0 %, строк лізингу — 10 років, залишкова вартість — 20000 гр. од.;

в) вартість придбання активу — 50000 гр. од., річна ставка — 12,0 %, строк лізингу — 10 років, залишкова вартість — 30000 гр. од.;

Контрольне завдання 18

Вартість нового обладнання дорівнює 50000 гр. од. Обладнання можна взяти в лізинг на 4 роки з оплатою п'яти рівних внесків, перший з яких здійснюється в момент $t = 0$, а інші — наприкінці кожного з чотирьох наступних років. Обчисліть величину річної орендної плати і побудуйте графік амортизаційних платежів за лізингом. Залишкова вартість обладнання — 3000 гр. од., ставка дисконтування — 10 %.

Контрольне завдання 19

Компанія розглядає питання щодо придбання нового обладнання в лізинг. Умови придбання і лізингу обладнання такі:

- купівельна ціна — 300000 гр. од.;
- накладні витрати — 4000 гр. од.;
- нормативний строк експлуатації обладнання — 10 років;
- строк лізингу — 5 років;
- дохід до вирахування амортизаційних витрат і податків — 70000 гр. од.;
- ставка податку на прибуток — 30 %;
- вартість капіталу — 13 %;
- ставка дисконтування за без ризиковим доходом — 9 %;
- річні лізингові платежі — 60000 гр. од.;
- залишкова вартість у момент завершення договору лізингу — 50000 гр. од.

Перший внесок за лізингом робиться в момент $t = 0$, а наступні — наприкінці року. Розрахувати чисту приведену вартість купівлі і лізингу. Щоб профінансувати цю операцію купівлі обладнання, компанія може взяти в борг 250000 гр. од. під 9 % річних з виплатою відсотків і основної суми боргу п'ятьма рівними частинами.

Контрольне завдання 20

Припустимо, що сьогодні вартість палива становить 5,00 гр. од. за один галон, але через шість місяців його ціна зміниться і дорівнюватиме або 4,50, або 5,5 гр. од. за галон.

Які види ризиків виникнуть у постачальника палива, в якого є його великий запас? Які види ризиків виникнуть у великого споживача палива, який має дуже малий його запас?

Як ці дві сторони можуть використовувати ринок ф'ючерсних паливних контрактів для зменшення ризику й отримання гарантованої ціни 5,00 гр. од. за один галон? Потрібно

врахувати, що кожний контракт повинен укладатися на 50000 галонів і що кожній із сторін треба хеджувати 10000 галонів.

Чи можете ви стверджувати, що обидві сторони будуть у вигащі? Чому?

Контрольне завдання 21

Ви розраховуєте отримати через рік 10000 гр. од. і хотіли б застрахувати цю суму від інфляції, якщо її темпи перевищуватимуть 6 % річних. Продумайте умови опціону “кол” на індекс споживчих цін, який забезпечив би відповідне хеджування ризику.

Контрольне завдання 22

Американський експортер уклав угоду на продаж з британським клієнтом на суму в 100000 фунтів стерлінгів у червні року N і, надавши відстрочку платежу на три місяці своєму клієнту, очікує отримати платіж у вересні року N . Для зменшення ризику експортер забезпечує покриття валютних ризиків на ринку ф'ючерсних контрактів. Стандартна сума ф'ючерсних контрактів становить 25000 фунтів стерлінгів.

Поточні курси:

поточний курс GBP/USD : 1,290 USD ;

тримісячний курс GBP/USD : 1,390 USD ;

прогнозований ф'ючерсний курс вересня GBP/USD : 1,400 USD ;

фактичний ф'ючерсний курс вересня GBP/USD : 1,300 USD .

Визначити ефективність цієї операції і результати подати у вигляді таблиці.

Контрольне завдання 23

Американський імпортер уклав контракт на купівлю німецьких калькуляторів. Оплата за контрактом повинна здійснюватися в день поставки калькуляторів, тобто через три місяці, або в червні року N . Загальна сума контракту становить 1000000 євро. Побоюючись підвищення курсу євро відносно долара, імпортер вирішує хеджувати валютні ризики на ринку ф'ючерсних контрактів.

Поточні курси на ринку ф'ючерсів такі:

поточний курс EUR/USD — 1,200;

курс червневий “спот” — 1,2050;

курс червневого ф'ючерсу — 1,2080;

курс вересневого ф'ючерсу — 1,220.

Вартість одного ф'ючерсного контракту становить 125000 євро. Визначити ефективність цієї операції і результати подати у вигляді таблиці.

Контрольне завдання 24

Використовуючи дані фінансової звітності компаній “ХХХ” і “УУУ” за 2006 рік, наведені у таблиці, порівняйте ефективність діяльності цих двох компаній за допомогою фінансових коефіцієнтів. Яка компанія має кращий фінансовий стан? Якій компанії можна віддати перевагу при прийнятті рішення щодо кредитування?

Показник	Фірма “ХХХ”	Фірма “УУУ”
Чистий прибуток, млн. грн. од.	153,7	239,0
Коефіцієнт виплати дивідендів, %	40,0	20,0
Прибуток до виплати відсотків і податків (ЕВІТ), млн. грн. од.	317,6	403,1
Витрати на виплату відсотків, млн. грн. од.	54,7	4,8
Активи (середньорічний показник), млн. грн. од.	2457,9	3459,7
Обсяги продажів, млн. грн. од.	3379,3	4537,0
Акціонерний капітал (середньорічний показник), млн. грн. од.	1113,3	2347,3
Ринковий курс звичайних акцій, грн. од.:		
– на початок року;	15,0	38,0
– на кінець року	12,0	40,0
Кількість звичайних акцій в обороті, млн.	200,0	100,0

Контрольне завдання 25

Короткий звіт про фактичні фінансові результати і баланс за 1 рік і попередні форми фінансової звітності на 2 рік фірми “Пінгвін”, яка спеціалізується на роздрібному продажу морозива, наведено у таблиці (у грн. од.).

<i>Звіт про фінансові результати</i>	1 р.	2 р.
Прибуток до сплати відсотків і податків (ЕВІТ)		100
Витрати на виплату відсотків		25
Оподатковуваний прибуток		75
Чистий прибуток (після сплати податків у розмірі 30 %)		51,6
Дивіденди		20
Зміни суми нерозподіленого прибутку		31,6
<i>Баланс</i>		
Активи	800	1000
Зобов’язання:		
– кредиторська заборгованість;	80	100

– довгострокові зобов'язання	300	450
Акціонерний капітал	420	450

Прогнозовані витрати на виплату відсотків в розмірі 25 гр. од. визначені з урахуванням відсоткової ставки 8,33 %, яка нарахована на залишок боргу в 300 гр. од. на кінець 2006 р. Заборгованість фірми зростає з 300 до 450 гр. од., бо для покриття нестачі фінансових ресурсів фірма тримала із зовнішніх джерел кошти в такому співвідношенні:

Сума додаткового фінансування = Зміни активів – Приріст нерозподіленого прибутку — Приріст кредиторської заборгованості.

Запитання:

- Які проблеми виникнуть у фірми, якщо вона скористається складеними вами прогнозами для визначення своїх майбутніх потреб у додатковому фінансуванні із зовнішніх джерел? Якщо припустити, що всю суму заборгованості, яка буде витрачена на задоволення потреб компанії в фінансових ресурсах, буде отримано на початку 2008 р., а не наприкінці 2007 р., то як необхідно діяти відповідно до даних звітів?
- Як ви вважаєте, наскільки серйозною буде ця проблема? Поясніть свою відповідь.

Контрольне завдання 26

Скористаємося даними фінансової звітності, наведеними у завд. 2. Припустимо, що чистий прибуток фірми в 2008 р. становитиме 20 гр. од., а сумарні активи наприкінці 2006 р. дорівнювали 450 гр. од. Також припустимо, що фірма зобов'язана підтримувати коефіцієнт відношення заборгованості до капіталу в розмірі 0,8 і що менеджерам компанії не дозволено брати додаткові позики або випускати в обіг нові акції.

Визначте:

- максимальний коефіцієнт стійкого зростання цієї фірми;
- максимальний коефіцієнт стійкого зростання, якщо фірма виплатить 6 гр. од. із свого чистого прибутку як дивіденди і планує підтримувати таке співвідношення в майбутньому;
- максимальний коефіцієнт стійкого зростання, якщо фірма витратить 12 гр. од. із суми чистого прибутку (20 гр. од.) на викуп частини своїх акцій, які перебувають в обігу;
- максимальний коефіцієнт стійкого зростання, якщо фірма одночасно виконує обидві операції, описані в двох попередніх пунктах.

Контрольне завдання 27

Проведіть кредитний скоринг самого себе з точки зору з'ясування своїх можливостей отримання і погашення споживчого кредиту в сумі 50000 гр. од. До якого класу позичальника за надійністю обслуговування боргу ви себе віднесли?

Контрольне завдання 28

Використовуючи наведену інформацію, розрахувати достатню величину лізингових платежів (платежі здійснюються на початку року):

- а) ціна придбання активу — 300000 гр. од., річна відсоткова ставка — 15,0 %, строк лізингу — 6 років, залишкова вартість не враховується;
- б) ціна придбання активу — 200000 гр. од., річна ставка — 10,0 %, строк лізингу — 10 років, залишкова вартість — 20000 гр. од.;
- в) вартість придбання активу — 50000 гр. од., річна ставка — 12,0 %, строк лізингу — 10 років, залишкова вартість — 30000 гр. од.;

Контрольне завдання 29

Вартість нового обладнання дорівнює 50000 гр. од. Обладнання можна взяти в лізинг на 4 роки з оплатою п'яти рівних внесків, перший з яких здійснюється в момент $t = 0$, а інші — наприкінці кожного з чотирьох наступних років. Обчисліть величину річної орендної плати і побудуйте графік амортизаційних платежів за лізингом. Залишкова вартість обладнання — 3000 гр. од., ставка дисконтування — 10 %.

Приклади

Приклад 1. Визначити суму амортизаційних відрахувань методом рівномірного нарахування зношення обладнання із терміном служби 5 років, купівельною ціною 100000 гр. од. і ліквідаційною вартістю 20000 гр. од.

Приклад 2. Майбутня вартість ануїтету через 4 роки — 4000 гр. од. Яким буде ануїтет, якщо річна ставка дорівнює 20 %?

Приклад 3. Розрахувати суму за вкладом під складні відсотки, якщо початкова вартість вкладу становить 10000 гр. од., кількість років — 5, відсоткова ставка — 5 %. Як зміниться його сума з урахуванням інфляції, якщо річний темп інфляції становить 20 %?

Приклад 4. Розрахувати вартість вкладу за 3 роки з урахуванням нарахованої суми складного відсотка, якщо початкова вартість вкладу становить 1000 гр. од., річна ставка — 5 %. Як зміниться його сума, якщо річний темп інфляції становить 15 %?

Приклад 5. Розрахувати майбутню вартість вкладу через рік за складними відсотками, якщо початкова вартість вкладу становить 1000 гр. од., річна ставка — 5 %, кількість років

— 1. Як зміниться його вартість з урахуванням інфляції, якщо річний темп інфляції становить 18 %?

Приклад 6. Розрахувати майбутню вартість вкладу через 2 роки за складними відсотками, якщо початкова вартість вкладу становить 5000 гр. од., річна — ставка 5 %, кількість років — 2. Як зміниться його вартість з урахуванням інфляції, якщо річний темп інфляції становить 20 %.

Приклад 7. Розрахувати майбутню вартість вкладу через 3 роки за складними відсотками, якщо початкова вартість вкладу становить 1000 гр. од., річна ставка — 5 %, кількість років — 3. Як зміниться його вартість з урахуванням інфляції, якщо річний темп інфляції становить 45 %?

Приклад 8. Розрахувати *NPV* за 3 роки, якщо кінцева вартість грошового потоку наприкінці періоду становить 100000 гр. од., річна ставка на ринку — 15 %. Інфляція відсутня. Як зміниться вартість грошового потоку з урахуванням інфляції, якщо річний індекс інфляції становить 1,2?

Приклад 9. Розрахувати *NPV* за інвестиціями через 3 роки, якщо планується отримати грошовий потік наприкінці строку — 40000 гр. од., річна ставка на грошовому ринку — 10 %. Інфляція відсутня. Як зміниться вартість грошового потоку з урахуванням інфляції, якщо річний індекс інфляції становить 1,25?

Приклад 10. Розрахувати розмір відсоткової ставки, якщо реальний середньо ринковий рівень доходу на інвестиції становить 10 %, темп інфляції — 5 %.

VIII. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Викладання дисципліни «Проектне фінансування» передбачає використання новітніх освітніх технологій, спрямованих на підвищення зацікавленості студентів в вивченні курсу, оволодінні теоретичними та практичними знаннями з предмету. Для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни будуть здійснюватися проблемні лекції (за участю студентів), презентації (лекцій/семінарів), кейси (оцінка теорії через практичні аспекти), робота в малих групах та семінари-дискусії, що використовують мультимедійне техніко-програмне забезпечення.

Для вивчення даної дисципліни можна скористуватися сайтом “GOOGLE” академія, а також електронним підручником і методичним посібником до вивчення дисципліни «Проектне фінансування» на сайті МАУП.

ІХ. Рекомендовані джерела інформації

а). Основні

1. Цивільний кодекс від 16 січня 2003 року №435-15.
2. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 7 грудня 2000 року зі змінами і доповненнями.
3. Закон України «Про Національний банк України» від 20.05.1999 зі змінами і доповненнями.
4. Закон України «Про інститути спільного інвестування (пайові і корпоративні інвестиційні фонди) від 15. 03. 01 №2299 – III зі змінами та доповненнями.
5. Закон України «Про цінні папери і фондову біржу» від 18.06.1991 №1201/ВР (в редакції Закону 2006 р.), зі змінами і доповненнями.
6. Закон України «Про іпотеку» від 5 червня 2003 року № 898-IV зі змінами та доповненнями.
7. Закон України «Про іпотечне кредитування, операції з консолідованим іпотечним боргом та іпотечні сертифікати» від 13 червня 2003 р. (ВВР) зі змінами та доповненнями.
8. Закон України «Про фінансово-кредитну діяльність і управління майном при будівництві нерухомості і операціях з нерухомістю» від 19. 06. 03 №978 – ІУ зі змінами та доповненнями.
9. Закон України «Про страхування» від 7 березня 1996 року зі змінами і доповненнями (в редакції Закону від 4 жовтня 2001 р. №2745-III).
10. Закон України «Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень» від 18.11.2003р. №1255- IV зі змінами та доповненнями.
11. Закон України «Про заставу»// Право і практика,-1999,-№11.
12. Закон України «Про кредитні спілки» від 20.12.2001р. №2908-III зі змінами та доповненнями.
13. Закон України «Про нотаріат» від 02.09.1993р. зі змінами та доповненнями.
14. Закон України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» від 12.07.2001р. №2658-III зі змінами та доповненнями.
15. Закон України «Про порядок здійснення консорціумного кредитування» від 03.11.1999р. №533 зі змінами та доповненнями.
16. Закон України «Про фінансовий лізинг» в редакції від 11.12. 2003 №1381-ІУ (1381-15) зі змінами і доповненнями.
17. Закон України «Про господарські товариства» від 19 вересня 1991 року зі змінами і доповненнями.
18. Закон України «Про акціонерні товариства» від 2008 року зі змінами і доповненнями.

19. Закон України «Про іпотечні цінні папери» від 2008 року зі змінами і доповненнями.
20. Закон України «Про податок на додану вартість» від 03.04.1997. №168/97-ВР зі змінами та доповненнями.
21. Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» від 22.05.1997 №283/97-ВР зі змінами та доповненнями.
22. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.91 №1560-ХІІ зі змінами та доповненнями.
23. Закон України «Про концепції» від 16 липня 1999 року №891-УІ зі змінами та доповненнями.
24. Закон України «Про концесії на будівництво та експлуатацію автомобільних доріг» від 14 грудня 1999 року №1286-ХІУ зі змінами та доповненнями.
25. Про кредитування: Положення НБУ від 06 серпня 2003 р. №345 зі змінами та доповненнями.
26. Про схвалення Методики розрахунку економічних нормативів регулювання діяльності банків в Україні. Постанова НБУ № 315 від 02. 06. 09.
27. Анализ финансового состояния предприятия, реализующего инвестиционный проект. Методические рекомендации – К.: Международный центр приватизации, инвестиций и менеджмента, 1996.
28. Бардиш Г.О. Проектне фінансування: підручник. – 2-ге вид. – К.: Алерта, 2007. – 463 с.
29. Бардиш Г.О. Проектний аналіз: навч.- метод. пос.- Л.: ЛБІ НБУ, 2004. – 240 с.
30. Бенуа Мальдеброт и Ричард Л.Хадсон. (Не)послушные рынки: фрактальная революция в финансах.: Пер. с англ. . – М.: Изд. Дом «Вильямс», 2006. – 400 с.
31. Бернс В.А., Хавранек П.М. Руководство по оценке эффективности инвестиций. – М.: Экономика, 2006.- 312 с.
32. Гитман Лоренс Дж., Джонк Майкл Д. Основы инвестирования /Пер. с англ. - М.: Дело, 1997.- 991 с.
33. Давид С. Кидуэлл и др. Финансовые институты, рынки и деньги.—СПб: Издательство „Питер”, 2000. – 752 с.
34. Дидье Сорнетте. Как предсказать крахи финансовых рынков /пер. с франц.; Б-ка Принст. Ун-та. – 2-е изд. М.: «И-трейд», 2008. – 400 с.
35. Зви Боди, Роберт К. Меротон. Финансы: Пер. с англ. – М. : Издательский дом «Вильямс», 2003. – 592 с..
36. Косова Т.Д. Аналіз банківської діяльності. Навч. пос. К.: Центр учбової літератури, 2008. – 34-134 с.

37. Коммерческая оценка инвестиционных проектов. Основные положения методики. – К.: ИКФ «Альт», Центр развития и реконструкции экономики при КМУ, 1996.
 38. Мороз А.М. Банківські операції. К.: КНЕУ, 2000. – 384 с.
 39. Максимо В. Энг и др. Мировые финансы /Пер. с англ. Университет Сент Джон - М.: икк «ДеКа», 1998. - 734 с.
 40. Москвин В.А. Кредитование инвестиционных проектов: учеб. пос. – М.: 2009. – 345 с.
 41. Пересада А.А., Майорова Т.В. Інвестиційне кредитування: навч. посіб.. – К.: КНЕУ, 2002. – 271 с.
 42. Примостка Л.О. Кредитний ризик банку : проблеми оцінювання управління. Підручник. К.: КНЕУ, 2004. – 468 с.
 43. Примостка Л.О. Фінансовий менеджмент у банках : підр. К.: КНЕУ, 2004. – 501 с.
 44. Роуз Питер. Банковский менеджмент. Предоставление финансовых услуг: Пер. с англ. – М.: Дело Лтд., 1995. – 743 с.
 45. Смирнов А.Л. Организация финансирования инвестиционных проектов. – М.: АО «Консалтбанкир», 1993. – 104 с.
 46. Фрэнк Дж. Финнерти. Управление инвестициями: Пер. с англ. – М.: ИНФРА-М, 2000. – 931 с.
 47. Ченг Ф. Ли, Джозеф И.Финнерти. Финансы корпораций: теория, методы и практика: Пер. с англ. – М.: ИНФРА – М. – 2000. – 685 с.
 48. Шарп Уильям Ф. и др. Инвестиции /Пер. с англ. - М.: ИНФРА-М. - 1997.
 49. Шенаев В.Н., Ирниязов Б.С. Проектное кредитование.–М.:Консалт банкир,2009.–252 с.
 50. Шмидт С., Бирман Г. Экономический анализ инвестиционных проектов: Пер. с англ. – М.: “Банки и биржи”, ЮНИТИ, 2003. – 625 с.
 51. Шклярчук С.Г. Финансовая система: структура, функционирование, оптимизация. – К.: Нора-принт, 2003. – 568 с.
 52. Шклярчук С. Г. Проектне фінансування: навч. посіб. / С. Г. Шклярчук; за наук. ред. проф. д. е. н. Г. К. Ялового. – К.: ДП «Видавничий дім «Персонал», 2009. – 472 с.
- б). Додаткові**
53. Банківські операції: підручник /А.М.Мороз та ін../-К.: КНЕУ, 2008.
 54. Блех Ю., Гете У. Инвестиционные расчеты. Модели и методы оценки инвестиционных проектов / Пер. с нем. под ред. к. э. н. А.М.Чуйкина, Л.А.Галютина. – К-д, Янтарный сказ. 437 с.
 55. Верхоглядова Ю. С., Мельниченко Л. Ю., Микитина О. Н. Финансовый лизинг как метод инвестирования // Український інвестиційний журнал WELCOME, Листопад №1-2,1997 с.19-22

56. Горемыкин В. Лизинг. Практическое учебно-справочное пособие.-М.ИНФРА-М,1997.-379с.
57. Де Ковни Ш., Такки К. Стратегии хеджирования: Пер с англ. - М.: ИНФРА-М, 1996.-208 с.
58. Жозет Перар: Пер. с француз. Управление международными денежными потоками. – М.: Финансы и статистика, 1998. – 208 с.
59. Йескомб Э. Р. Принципы проектного финансирования / пер. с англ. И. В. Васильевской. – М.: Вершина, 2008.-488 с.
60. Лагутін В.Д. Кредитування: теорія і практика. – К.: Знання, 2002. – 356 с.
61. Мороз А.М. та ін.. Банківські операції: підручник. – К.: КНЕУ, 2009. – 223 с.
62. Найман С.Л. Трейдер-инвестор. – К.: ВИРА-Р, 2000. - 640 с.
- 63.Фредерик С. Мишкин. Экономическая теория денег, банковского дела и финансовых рынков, 7-е издание: Пер. с англ. – М.: ООО «И.Д. Вильямс» 2006. – 880 с.
64. Стратегія допомоги Україні. Меморандум Президента Міжнародного Банку реконструкції та розвитку та Міжнародної фінансової корпорації Раді виконавчих директорів про стратегія допомоги Україні на 2008-2011 роки. К.: Світовий банк. - 2008. – 96 с.
- 65.. Шклярук С. Г. Портфельное инвестирование. Теория и практика. Уч.пособие. – К.: Нора-принт, Международный Соломонов Университет, 2000. – 367 с.
66. Didier Sornette. Critikal Events In Complex Financial System / Princeton and Oxford, 2003. – 400.

X. ЗМІНИ ДО РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Дата та номер протоколу засідання кафедри	Позиція робочої програми	Нова редакція	Підпис завідувача кафедри

ЗМІСТ

Мета	вивчення	навчальної	дисципліни	«Проектне фінансування».....
Очікувані результати навчання дисципліни «Проектне фінансування».....				
Критерії	оцінювання	результатів	навчання	дисципліни «Проектне фінансування».....
Засоби діагностики результатів навчання.....				
Програма навчальної дисципліни «Проектне фінансування»....				
<i>Плани лекцій.....</i>				
<i>Плани семінарських (практичних, лабораторних) занять.....</i>				
Завдання	для	самостійної	роботи	здобувачів вищої освіти.....
<i>Індивідуально-консультативна робота.....</i>				
Форми поточного та підсумкового контролю.....				
<i>Питання для самоперевірки, завдання для самостійної роботи.....</i>				
<i>Перелік питань до семестрового контролю.....</i>				
<i>Теми курсових (контрольних) робіт.....</i>				
Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна «Проектне фінансування».....				
Рекомендовані джерела інформації.....				
Зміни до робочої програми навчальної дисципліни «Ринок фінансових послуг»				